

Tilastotarkastelu Turunmaan ja Turun seudun sidoksesta

**Turunmaan kuntien sidos Turun seutukuntaan sekä
Turunmaa osana Turun seutua**

Tilastotarkastelun sisältö

Paraisten kaupungista ja Kemiönsaaren kunnasta koostuva Turunmaan seutukunta on usealla eri asumisen, elämisen, liikkumisen ja työssäkäynnin mittarilla vahvasti sidoksissa Turun seutukuntaan. Seutukunnat ovat alun perin aluepoliittisen tukialuejaon perusalueita, mutta tällä hetkellä seutukuntajaolla ei ole virallista asemaa vuoden 2015 jälkeen. Seutukuntajako on kuitenkin yhä käytössä eri alueellisten ilmiöiden tutkimisessa ja tarkastelussa, minkä lisäksi osa tilastoinnista tapahtuu yhä ensisijaisesti tilastoalueitasolla.

Tässä tilastotarkastelussa on tarkasteltu Turun seutukunnan ja Turunmaan seutukunnan välisiä ”sidoksia” ja Turunmaata mahdollisesti osana Turun seutukuntaa. Tilastoaineisto toimii taustamateriaalina Paraisten kaupungin harkinnalle seutukunnan vaihdosta Turunmaan seudusta Turun seudulle sekä tukee Paraisten mahdollisesta hakemusta tämän toteuttamiseksi. Samalla tilastotarkastelu lisää tietoa Turun seudun ja Turunmaan seudun välisistä yhteyksistä.

Tilastotarkastelu koostuu:

1. Lyhyestä taustoittavasta väestön ja työpaikkojen kehityksen tarkastelusta seutujen kunnissa
2. Turunmaan ja Turun seudun välisen pendelöinnin tarkastelusta
3. Turunmaan ja Turun seudun välisen muuttoliikkeen tarkastelusta
4. Opiskeluhakujen, ajallisen etäisyyden sekä kesäasukkaiden tarkastelusta alueellisesti
5. Lyhyistä johtopäätöksistä sekä avainlukujen tiivistelmistä.

Tarkastelun lopussa on myös laajahko liite, jossa on tarkentavia näkökulmia Paraisten kaupungin näkökulmasta.

TAUSTA: Turunmaan seutu

Taulukossa on kuvattu Turunmaan seutukuntaa muutamilla avainmuuttujilla suhteessa Turun seutuun ja mediaaniseutuun

- » **Turunmaan seutu koostuu vain Paraisten kaupungista ja Kemiönsaaren kunnasta.** Seutukunta on kuntien määrällä mitattuna maan pienemmistä päästä, joskaan ei poikkeavan pieni: myös 14 seutua koostuu kahdesta kunnasta ja kaksi Manner-Suomen seutua yhdestä kunnasta.
- » **Turunmaan seutukunnan väestöpohja on suhteellisen matala.** Alueella asuu noin 21 000 asukasta, joka asemoi seudun pienimpään kolmannekseen Manner-Suomen seuduista. Seudun väestöpohja on myös merkittävästi mediaaniseutua pienempi. **Työpaikkojen näkökulmasta seutu on vielä ”pienempi”** muihin seutuihin nähden: 47 seudulla on Turunmaata enemmän työpaikkoja. Työllisten määrällä mitattuna seutu on taas hieman väestöpohjaansa ”suurempi”; ristiriitaa työllisten ja työpaikkojen määrässä selittää merkittävä pendelöinti.
- » **Turunmaa on kuitenkin yksi maan merkittävimmistä vapaa-ajan asumisen alueista,** vain kolmella neljällä muulla seudulla on Turunmaata enemmän kesäasukkaita.
- » **Turun seutu on sen sijaan maan kolmanneksi suuriin** sekä asukkaiden että työpaikkojen määrässä mitattuna. Turun seutu koostuu 11 kunnasta, joka vastaa mm. Tampereen seutua, mutta on Helsingin seutua vähäisempi määrä kuntia.

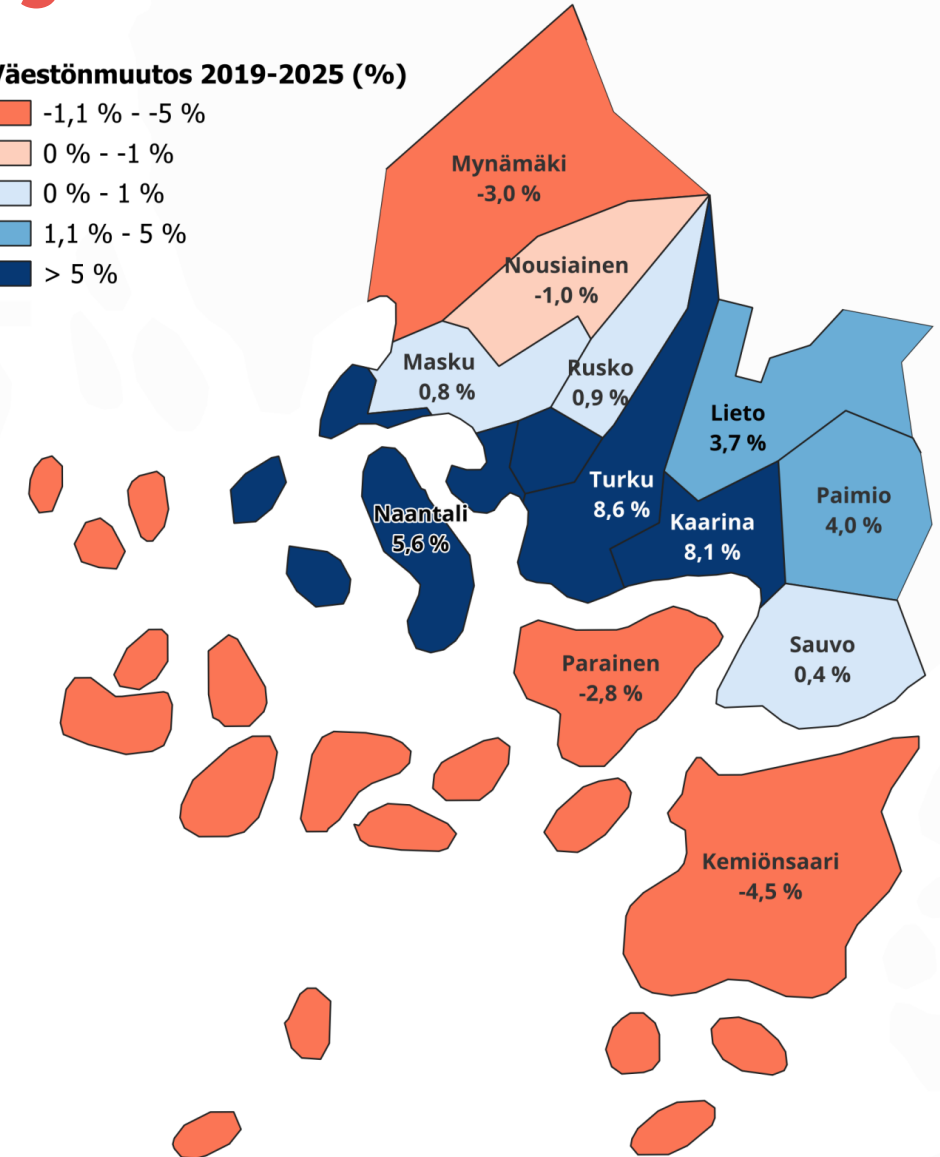
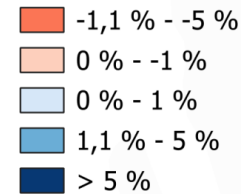
	Väkiluku (2025)	Työikäinen väestö (2025)	Työpaikkoja (2023)	Työllisten määrä (2024)	Kesäasukkaiden määrä (2024)	Seutuun kuuluvien kuntien määrän
Turunmaan seutukunta	21052	11526	7141	8826	15625	2
Sijoitus suhteessa muihin seutuihin	42/66	41/66	48/66	40/66	5/66	
Turun seutukunta	355791	229348	155041	156849	11660	11
Sijoitus suhteessa muihin seutuihin	3/66	3/66	3/66	3/66	11/66	
Mediaaniseutu	31074	17156	11592	12006	5527	4

TAUSTA: Turun ja Turunmaan seudun väestönkehitys

Kartassa on kuvattu Turun seudun ja Turunmaan seudun väestönkehitystä 2020-luvulla (vuosi 2019 = vuoden 2019 viimeinen päivä).

- » **Turun seutukunnan väestö kasvoi voimakkaasti vuosien 2019-2025 aikana**, koko ajanjakson aikana väestö kasvoi 23 500 henkilöllä eli seitsemällä prosentilla. Seudun väestönkasvu on maan kolmanneksi suurinta Helsingin ja Tampereen seudun jälkeen.
 - Turun seudun kasvu painottuu ns. Turun ”ydinkaupunkiseudulle”, Turkuun sekä Turun naapurikuntiin. Seudun reunoilla väestö ei kasva merkittävästi tai vähenee.
- » **Turunmaan seutukunnan väestö väheni 720 asukkaalla saman ajanjakson aikana**, eli 3,3 prosentilla. Kehitys on lähellä keskimääräistä seutukuntaa.
 - Paraisten väestön suhteellinen kehitys oli hieman Kemiönsaarta vahvempaa.
- » **Turunmaan väestönkehitys vastaa Turun seudun ”reuna-alueita** (esim. Mynämäki-Nousiainen). Turun seudun väestönkehitys ei muuttuisi merkittävästi, jos Turunmaa olisi osa Turun seutua.

Väestönmuutos 2019-2025 (%)

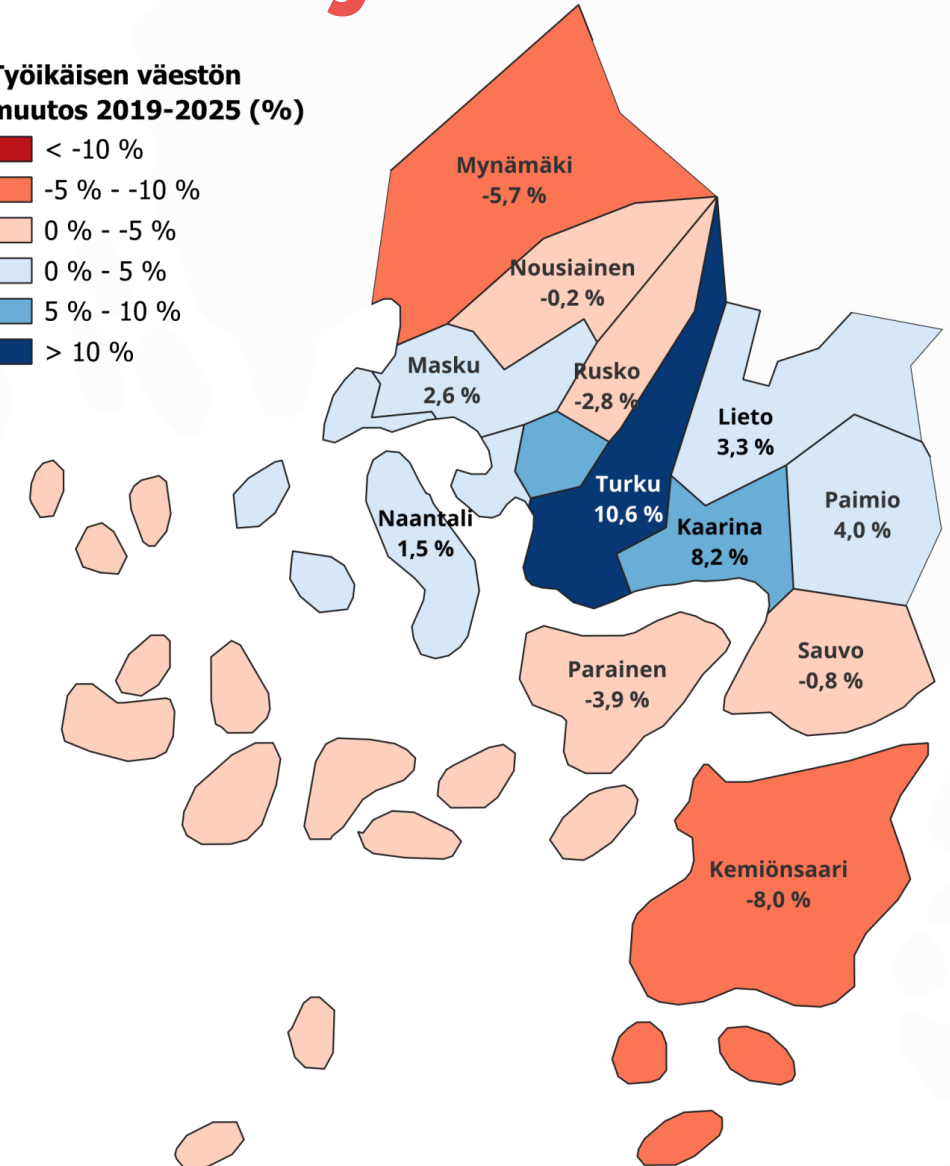
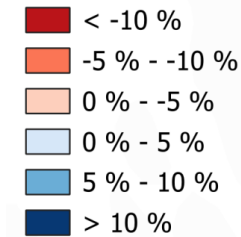

TAUSTA: Turun ja Turunmaan seudun työikäisen väestön kehitys

Kartassa on kuvattu Turun seudun ja Turunmaan seudun työikäisen väestön kehitystä 2020-luvulla (vuosi 2019 = vuoden 2019 viimeinen päivä).

- » **Turun seudulla työikäinen väestö kasvoi 17 000 henkilöllä vuosien 2019-2025 aikana** (eli 7,9 prosentilla). Suhteellinen kasvu vastaisi koko väestön suhteellista kasvua.
 - Työikäinen väestö kasvoi merkittävästi lähinnä Turussa, Kaarinassa ja Raisiossa. Muulla seudulla työikäinen väestö joko väheni tai kehittyi hyvin hillitysti. **Työikäisen väestön kasvu olikin koko väestönkasvua keskittyneempää Turun seudulla.**
- » **Työikäinen väestö väheni 620 henkilöllä (-5 prosentilla) Turunmaan seudulla vuosien 2019-2025 aikana**, etenkin eläkeikään siirtyneiden ikäluokkien suuren koon takia. Työikäinen väestö väheni hieman koko väestöä nopeammin.
 - Kemiönsaarella työikäisen väestön väheneminen oli merkittävästi Paraista nopeampaa.
- » **Myös työikäisen väestön kehitys vastaa Turunmaan seudulla Turun seudun reuna-alueita.**

Työikäisen väestön muutos 2019-2025 (%)

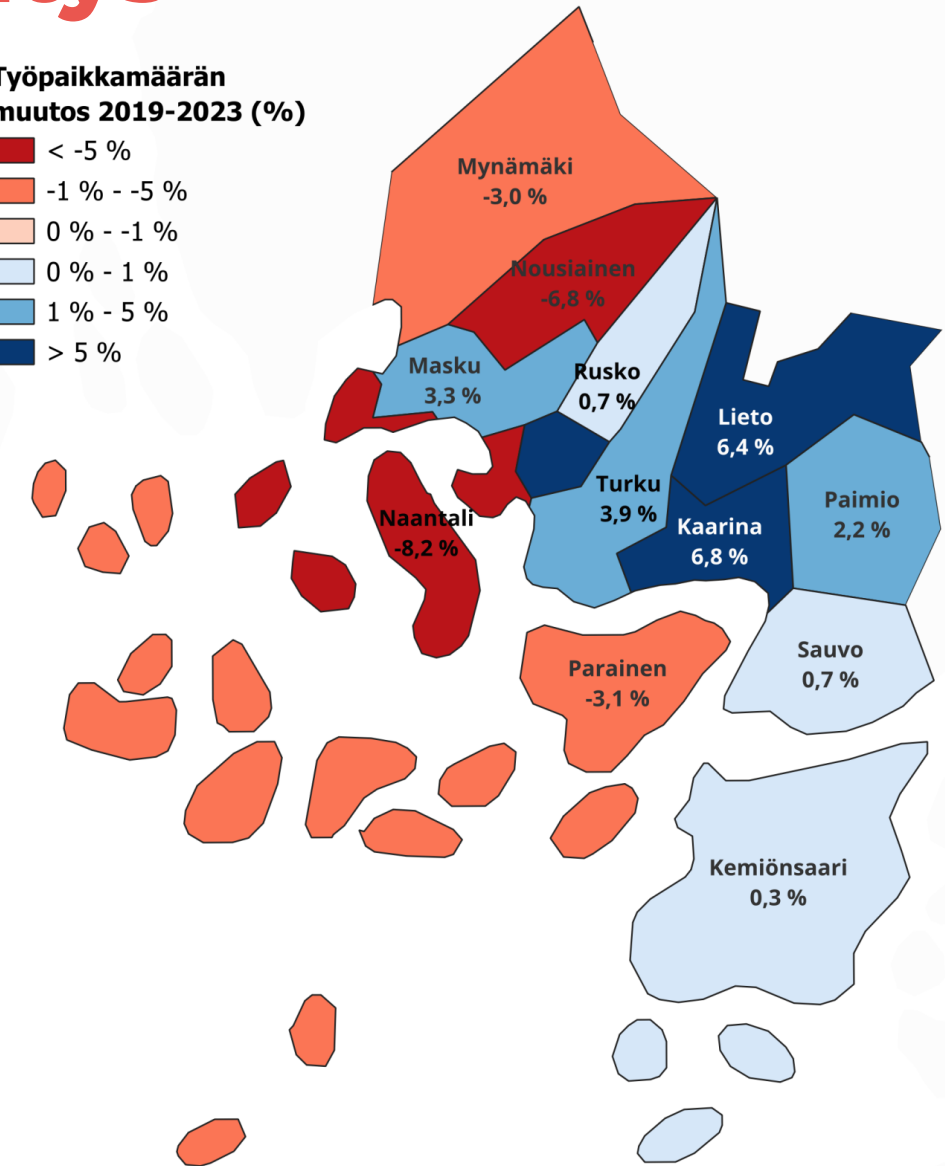

TAUSTA: Turun ja Turunmaan seudun työpaikkakehitys

Kartassa on kuvattu Turun seudun ja Turunmaan seudun työpaikkojen määrän muutosta vuosien 2019-2023 aikana.

- » Turun seudulla sijaitsi 155 000 työpaikkaa vuoden 2023 lopussa, painottuen etenkin Turkuun. Turun seudulla sijaitsee kolmanneksi eniten työpaikkoja kaikista seutukunnista. **Turun seudun työpaikkojen määrä kasvoi 5 500 kappaleella vuosien 2019-2023 aikana.** Määrällisesti suurin kasvu tapahtui Turussa, suhteellisesti työpaikkojen määrä kasvoi nopeimmin osissa Turun kehyskuntia.
 - Turun seudun sisällä työpaikkakehitys on voimakkaasti eriytynyttä vuosien 2019-2023 aikana.
- » **Turunmaan seudulla sijaitsi 7 150 työpaikkaa vuoden 2023 lopussa,** painottuen vahvasti Paraisille. **Työpaikkojen määrä väheni seudulla 150 kappaleella vuosien 2019-2023 aikana.**
 - Kemiönsaaren työpaikkojen määrä ei juuri muuttunut vuosien 2019-2023 aikana, eli kaikki työpaikkojen määrän supistuminen tapahtui Paraisilla.
 - Vaikka Paraisilla työpaikkojen määrä väheni kohtalaisesti, ei kehitys eroa merkittävästi Turun seudun kunnista, joissa työpaikkojen määrä väheni.

**Työpaikkamäärän
muutos 2019-2023 (%)**

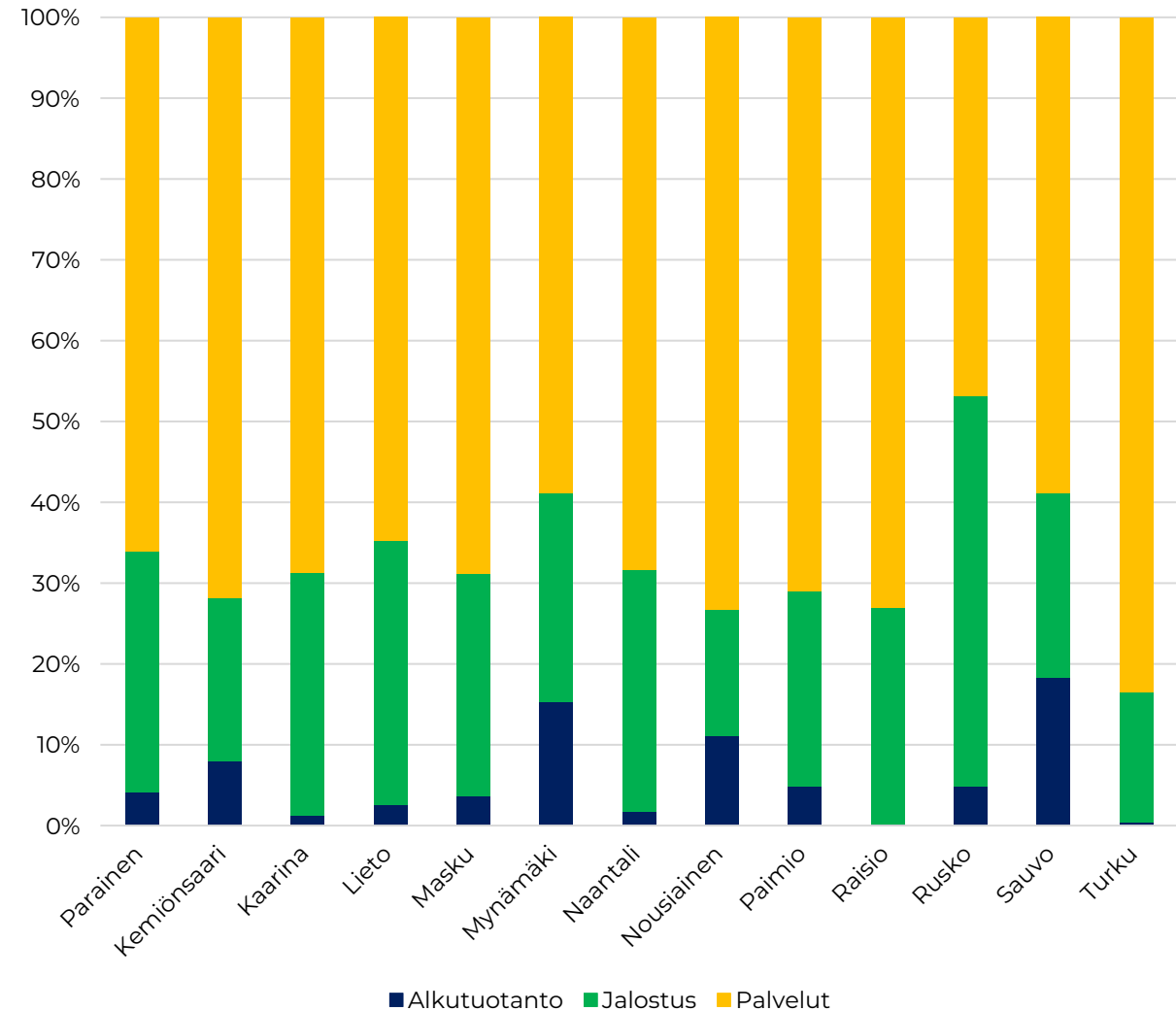

TAUSTA: Työpaikkojen toimialarakenne vuonna 2023

Oheisessa kuvaajassa on kuvattu Turun ja Turunmaan seutukuntien kuntien työpaikkarakennetta toimialoittain vuonna 2023. Seuraavalla dialla on kuvattu työpaikkamäärän kehitystä vuosina 2010-2023 ja 2019-2023.

- » Vuonna 2023 Paraisilla sijaitsi 4 986 työpaikkaa.
Paraisten työpaikkamäärä on Turun ja Turunmaan seudun kunnista kuudenneksi suurin.
 - Paraisten työpaikkojen toimialarakenne vastaa Turun seudun isoimpien kuntien toimialarakennetta, jossa palvelualan työpaikkojen osuus on erittäin korostunut ja alkutuotannon työpaikkojen osuus hyvin maltillinen.
Teollisuuden työpaikkojen osuus on Paraisilla keskimääräistä seudun kuntaa korostuneempi.
- » Kemiönsaarella sijaitsi 2 100 työpaikkaa vuoden 2023 lopussa. Kunnan työpaikkojen määrä on matalimmasta päästä Turun ja Turunmaan seuduilla.
 - Kemiönsaaren työpaikkarakenne nojaa alkutuotantoon keskimääräistä Turun seudun kuntaa vahvemmin, joskaan alkutuotannon merkitys ei ole poikkeavan suuri Turun seudun maaseutukuntiin verrattuna.

Työpaikkojen toimialarakenne vuonna 2023

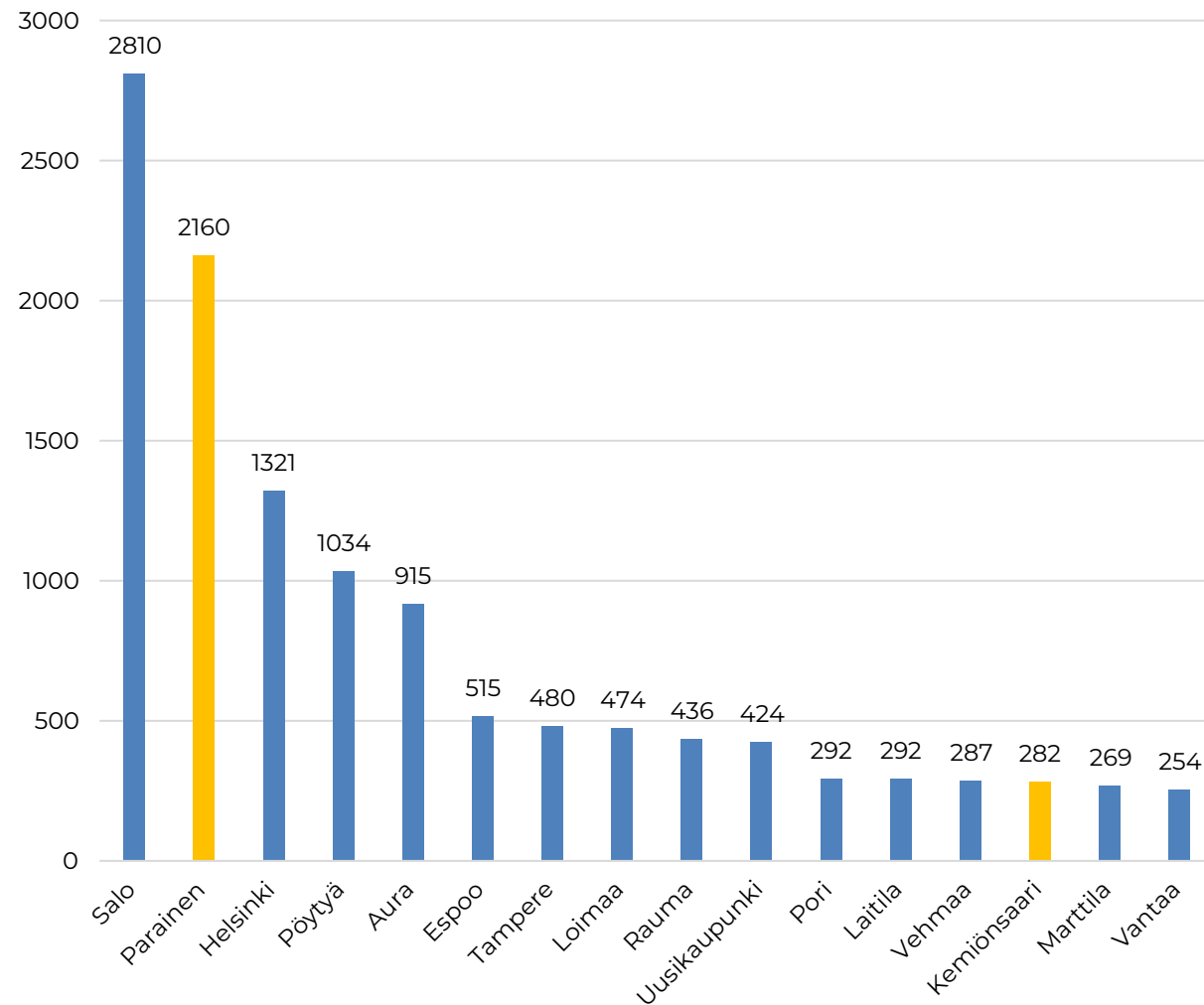

Turun seutukuntaan kohdistuva pendelöinti

Oheisessa kuvaajassa on kuvattu Turun seutukuntaan pendelöintiä (seutukunnan ulkopuolisista kunnista) vuonna 2023. Seuraavalla dialla on kuvattu tietoja vuosina 2010-2023.

- » Vuonna 2023 Turun seutukuntaan pendelöi 16 400 henkilöä ja näistä 17 prosenttia (2 810 henkilöä) pendelöi Salosta ja 13 prosenttia (2 160 henkilöä) Paraisilta. Myös Helsingistä ja Pöytyältä pendelöi yli 1 000 henkilöä töihin Turun seutukuntaan.
 - **Parainen on toiseksi merkittävin Turun seudulle kohdistuva pendelöinnin lähde** seudun ulkopuolelta.
 - **Turun seudulle pendelöivien osuus on kunnan työllisistä on Auran jälkeen korkein Paraisilla.**
 - Kemiönsaaren sidos Turun seutuun työssäkäynnin näkökulmasta on vähäisempi, mutta yhä merkityksellinen. Kunnasta pendelöi noin 300 henkilöä Turun seudulle, kattaen 11 prosenttia kunnan työllisistä.
- » Pendelöinti Turun seutukuntaan on kasvanut useammalta alueelta, merkittävintä kasvu on ollut Salosta (+1 065 henkilöä) Helsingistä (+531 henkilöä) vuosina 2010-2023.
 - **Paraisilta Turun seudulle pendelöivien määrä on kasvanut yli 100 henkilöllä vuosina 2010-2023.**

Turun seutukuntaan pendelöinti vuonna 2023
seudun ulkopuolelta

Pendelöinti Turun seudulle kunnittain

Pendelöinti Turun seutukuntaan, henkilöä

Asuinkunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Salo	1745	2321	2796	2960	2872	2810
Parainen	2045	2069	2102	2151	2180	2160
Pöytyä	984	965	1014	1052	1015	1034
Helsinki	790	881	1026	1187	1254	1321
Aura	833	881	920	919	904	915
Loimaa	449	453	479	495	486	474
Uusikaupunki	431	409	422	393	384	424
Tampere	475	301	327	471	442	480
Espoo	313	369	430	442	499	515
Rauma	348	414	313	358	353	436
Pori	319	296	247	266	287	292
Vehmaa	279	259	287	295	279	287
Marttila	251	252	266	289	286	269
Kemiönsaari	294	250	261	275	278	282
Laitila	256	229	263	267	290	292
Vantaa	154	169	200	240	267	254
Taivassalo	180	168	163	172	160	163
Somero	89	126	139	141	135	134
Raasepori	111	108	102	123	121	134
Vaasa	127	119	81	106	116	123
Oulu	103	103	110	130	125	141
Jyväskylä	93	85	88	99	119	118
Koski Tl	84	95	104	110	101	111
Lohja	104	77	116	123	123	125
Lahti	101	77	82	92	101	131
Eura	73	76	77	101	92	101
Säkylä	80	78	73	86	85	77
Kustavi	75	57	84	86	99	101

Pendelöinti Turun seutukuntaan, osuus Turun seutukunnassa työskentelevistä

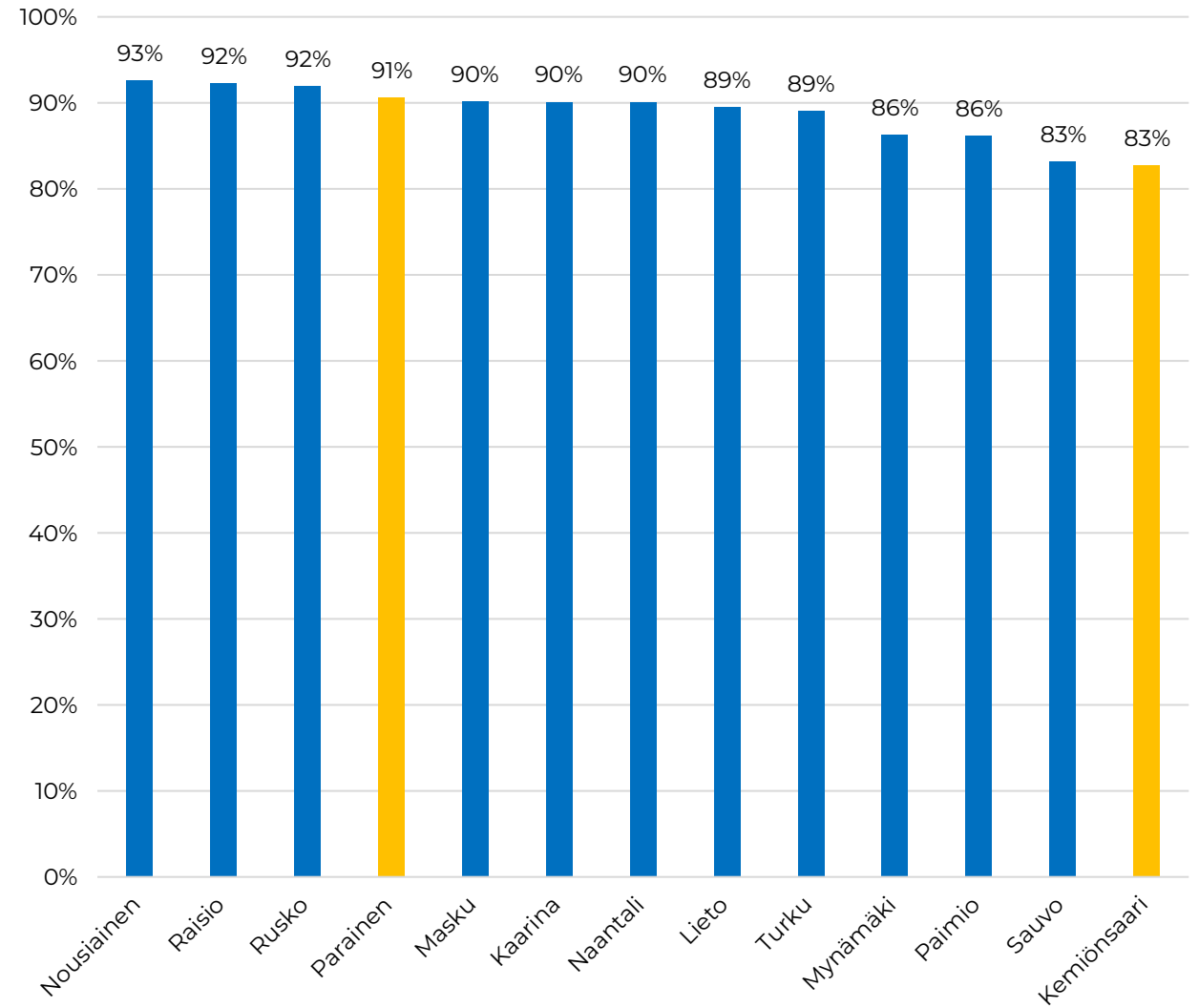
Asuinkunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Salo	1,3 %	1,7 %	2,0 %	2,0 %	1,9 %	1,8 %
Parainen	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %
Pöytyä	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Helsinki	0,6 %	0,6 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,9 %
Aura	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Loimaa	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Uusikaupunki	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Tampere	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Espoo	0,2 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Rauma	0,3 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,3 %
Pori	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Vehmaa	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Marttila	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Kemiönsaari	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Laitila	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Vantaa	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Taivassalo	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Somero	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Raasepori	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Vaasa	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Oulu	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Jyväskylä	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Koski Tl	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Lohja	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Lahti	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Eura	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Säkylä	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %
Kustavi	0,1 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %

Seudulla asuvat ja työskentelevät, jos Turunmaa olisi osa Turun seutua

Kuviossa on kuvattu kunnittain henkilöitä, joiden työpaikka olisi Turun seudulla, jos Turunmaa olisi osa Turun seutua.

- » **Jopa 91 prosenttia Paraisilla asuvista työllisistä työskentelee Turun seudulla ja Turunmaalla.** Jos seudut olisivat yhtä, Paraisten seudun sisällä työskentelevien osuus oli neljänneksi korkein kaikista Turun seudun kunnista, ylittäen hillitysti mm. Turun, Naantalin ja Kaarinan tason.
- » Kemiönsaaren työssäkäynti ei suuntaudu yhtä vahvasti Turun seudulle, mutta **yhä 83 prosenttia Kemiönsaaren työllisistä työskentelee Turun seudun tai Turunmaan seudun alueilla.** Osuus vastaa Sauvon tasoa ja on lähellä Paimion tasoa.

Turun seudulla asuvat ja työssäkäyvät (2023), jos Kemiönsaari ja Parainen olisivat Turun seutua

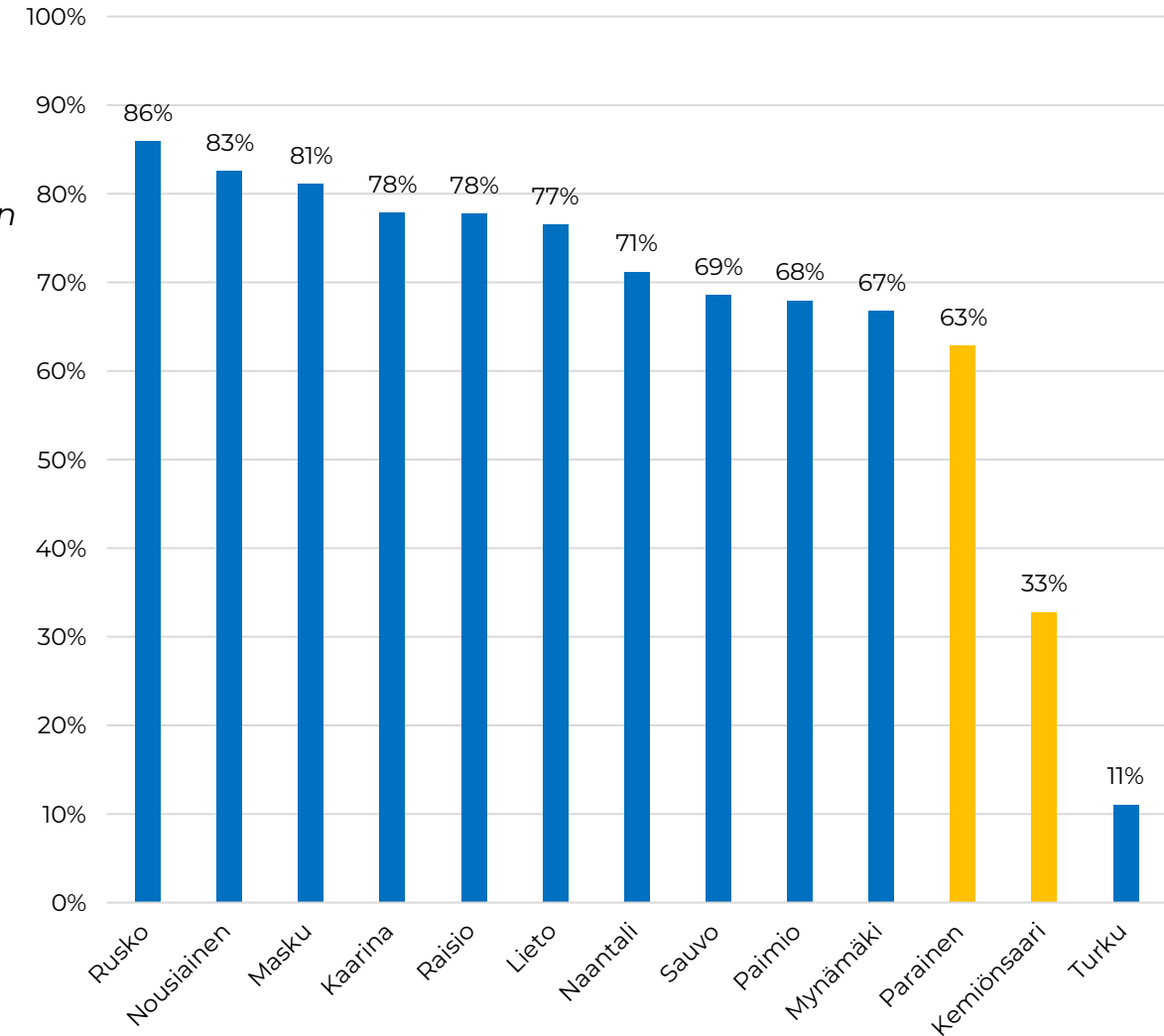

Turun seudun merkitys tulomuutossa, jos Turunmaa olisi osa Turun seutua

Kuvaajassa on kuvattu Turun seudun ja Turunmaan seudun osuutta kunkin kunnan tulomuutosta (kuntaan muuttaneista): kuinka suuri osa kuntaan muuttaneista muutti kuntaan Turun seudun ja Turunmaan muista kunnista. **Mukana ei ole kuntien sisäistä muuttoa tai maahanmuuttoa.**

- » **Lähes kaikissa Turun seudun kunnissa enemmistö tai ylivoimainen enemmistö tulomuuttajista muuttaa muista seudun kunnista.** Korkeimmillaan jopa yli 80 prosenttia muuttajista tulee muista seudun kunnista.
 - **Turun kaupunki poikkeaa tästä**, vain joka kymmenes Turkuun muuttanut muutti Turkuun muista seudun kunnista. Tätä selittää seudun keskuskaupungin vahva vetovoima etenkin nuorten koulutuksen ja työn perässä muuttavien ryhmässä koko maassa.
- » **Turun (ja Turunmaan) seudun merkitys on Paraisille hyvin suuri.** Hieman alle kaksi kolmesta Paraisiin muuttaneista muutti kaupunkiin Turun seudun kunnista tai Kemiönsaaresta (Kemiönsaaren merkitys on kuitenkin hillitty).
 - Osuus on korkea, mutta hieman matalampi kuin Turun seudun kunnissa. Eroa voi kuitenkin pitää hillittynä. **Vain neljässä kunnassa koko Manner-Suomessa yksittäisen ”naapuriseudun” merkitys tulomuutolle on yhtä suuri kuin Paraisilla.**
- » **Kemiönsaaren ”sidoks” Turun seutuun on muuttoliikkeen näkökulmasta heikompi:** kolmasosa kuntaan muuttaneista muutti Kemiönsaarelle Turun seudulta (tai Paraisilta). Vaikka osuus on korkea, eroa tämä merkittävästi muusta Turun seudusta.

Turun seudun (sis. Turunmaa) osuus kuntaan muuttaneista, 2020-2024

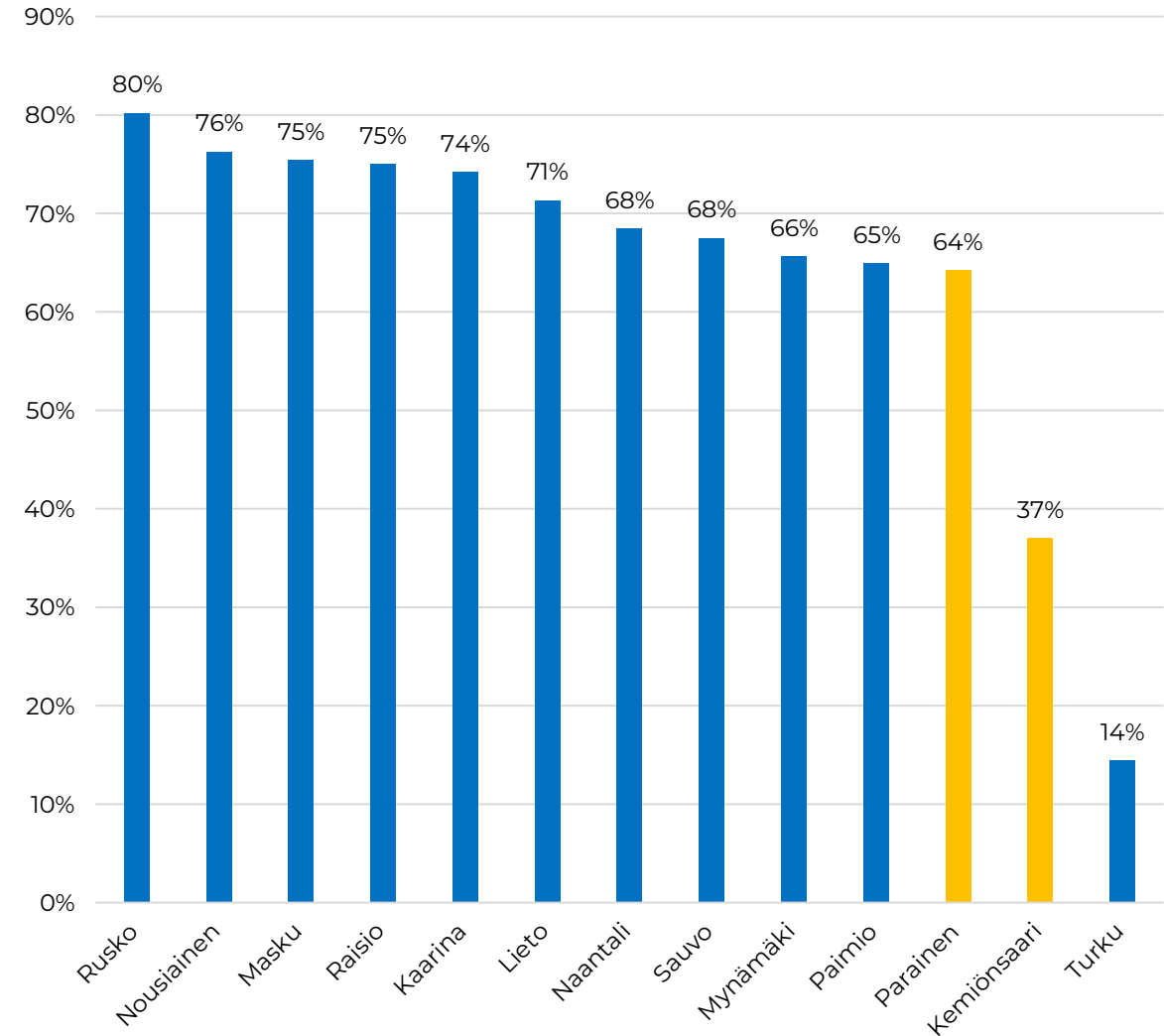
Turun seudun merkitys lähtömuutossa, jos Turunmaa olisi osa Turun seutua

Kuvaajassa on kuvattu Turun seudun ja Turunmaan seudun osuutta kunkin kunnan lähtömuutosta (kunnasta muuttaneista): kuinka suuri osa kunnasta muuttaneista muutti Turun tai Turunmaan seudulle.

Mukana ei ole kuntien sisäistä muutttoa tai maahanmuuttoa.

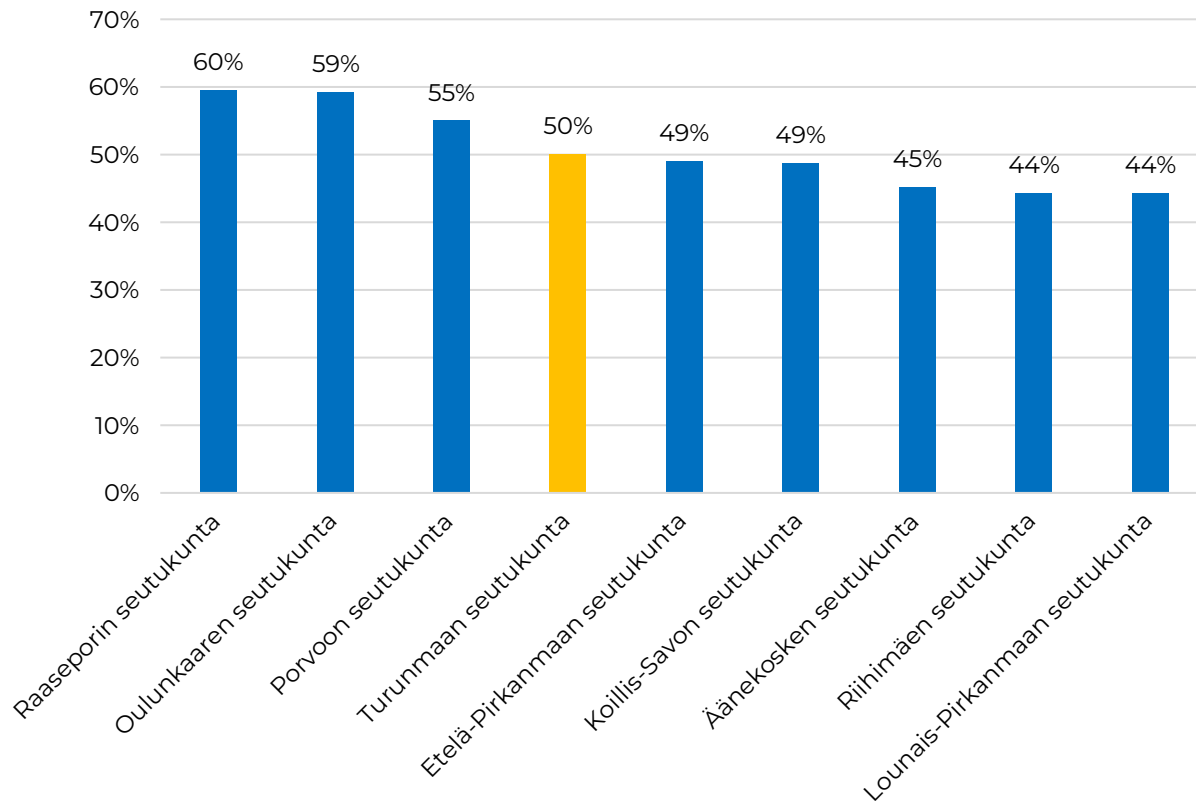
- » **Kaikissa Turun seudun kunnissa Turun kaupunkia lukuun ottamatta yli puolet muuttajista muutti johonkin toiseen Turun seudun kuntaan** (ensisijaisesti Turkuun).
 - Suurena yliopistokaupunkina Turun kaupungista tehdyt muutot hajautuvat laajemmalle alueelle, etenkin muihin suuriin kaupunkeihin.
- » **Paraisista tehdyistä muutoista lähes kaksi kolmasosaa kohdistui muihin Turun seudun** (ja Turunmaan) kuntiin, etenkin Turkuun ja Kaarinaan.
 - Osuus vastaa muita Turun seudun "reunojen" kuntia, kuten Paimiota ja Sauvoa. **Vain kahdessa kunnassa koko maassa yksittäisen "naapuriseudun" merkitys lähtömuutolle on Paraista suurempi** (suurempi kuin Turun seudun merkitys Paraisille)
- » Kemiönsaareltä "vain" 37 prosenttia lähtömuutoista kohdistui Turun seudulle (tai Paraisiin). Vaikka Turun seudun merkitys on Kemiönsaarella merkittävä lähtömuutoissa, jää **Turun seudun osuus lähtömuutoista on selvästi Turun seudun kuntia vähäisempi**, etenkin Raaseporin ja Salon seudulle kohdistuvan muuttoliikkeen takia.

Turun seudun (sis. Turunmaa) osuus kunnan lähtömuutosta, 2020-2024

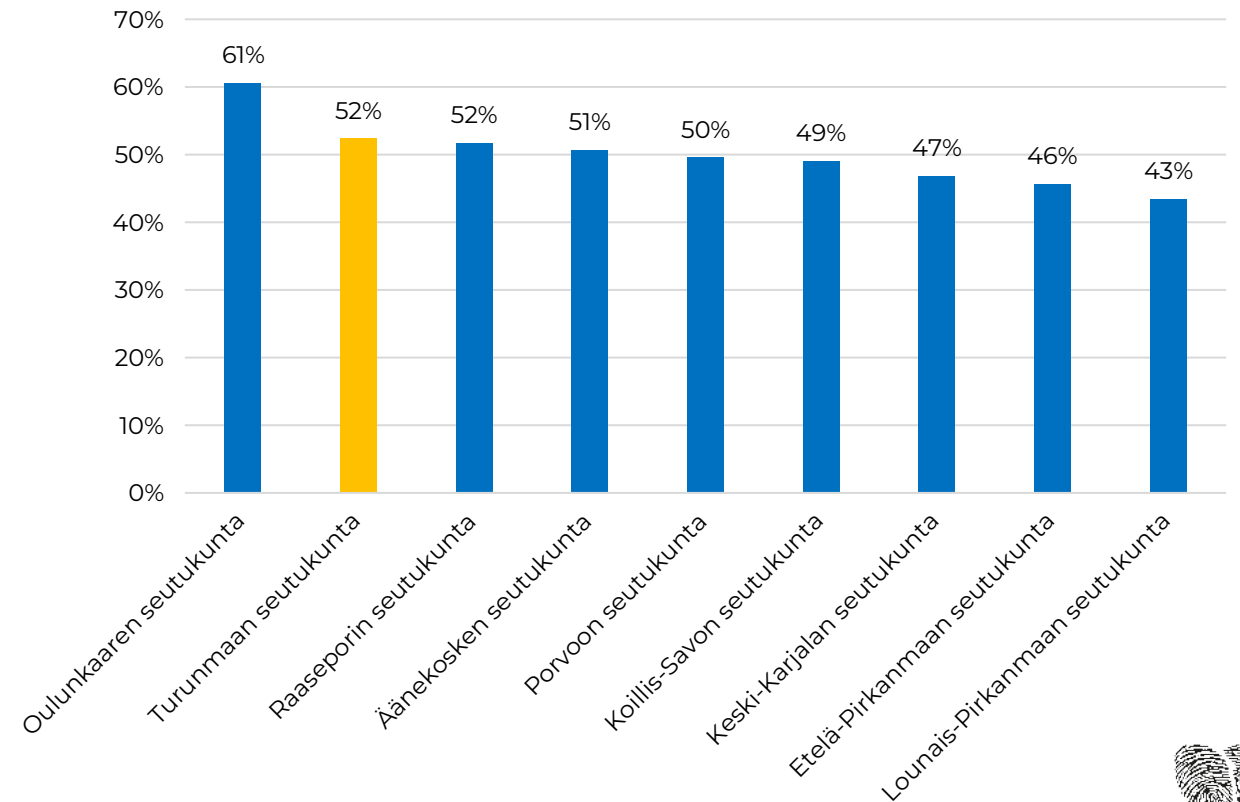

Turunmaan seudun muuttoliike on poikkeavan sidoksissa naapuriseutuun!

TULOMUUTTO: Korkein yksittäisille seudulle kohdistuvan muuton osuus seutukunnittain (2020-2024), 10 suurinta arvoa Manner-Suomessa

LÄHTÖMUUTTO: Korkein yksittäisille seudulle kohdistuvan muuton osuus seutukunnittain (2020-2024), 10 suurinta arvoa Manner-Suomessa

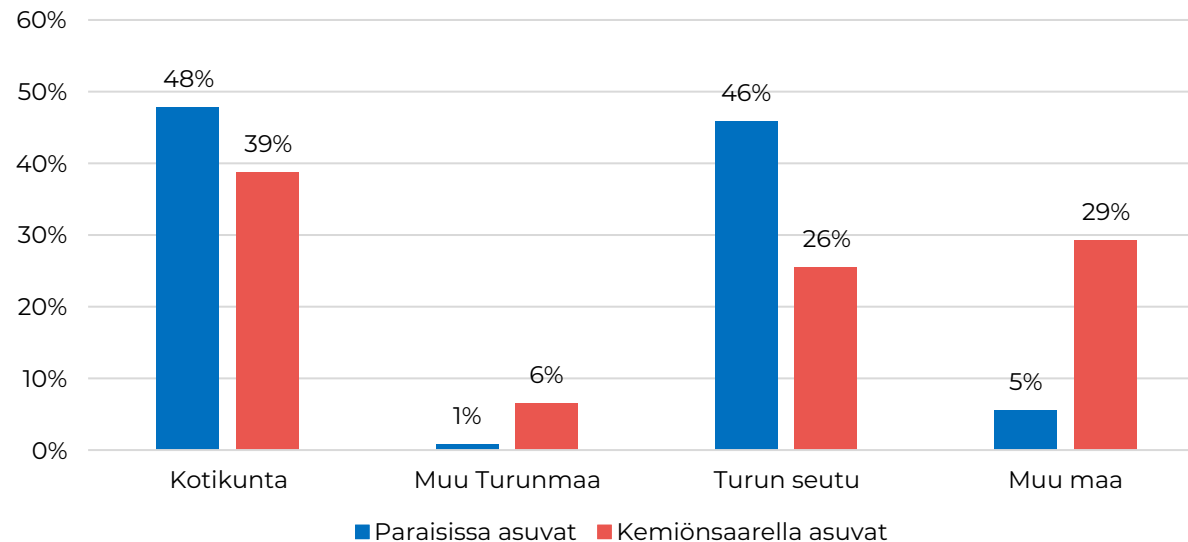

Turunmaalta vastaanotetut koulutuspaikat alueittain

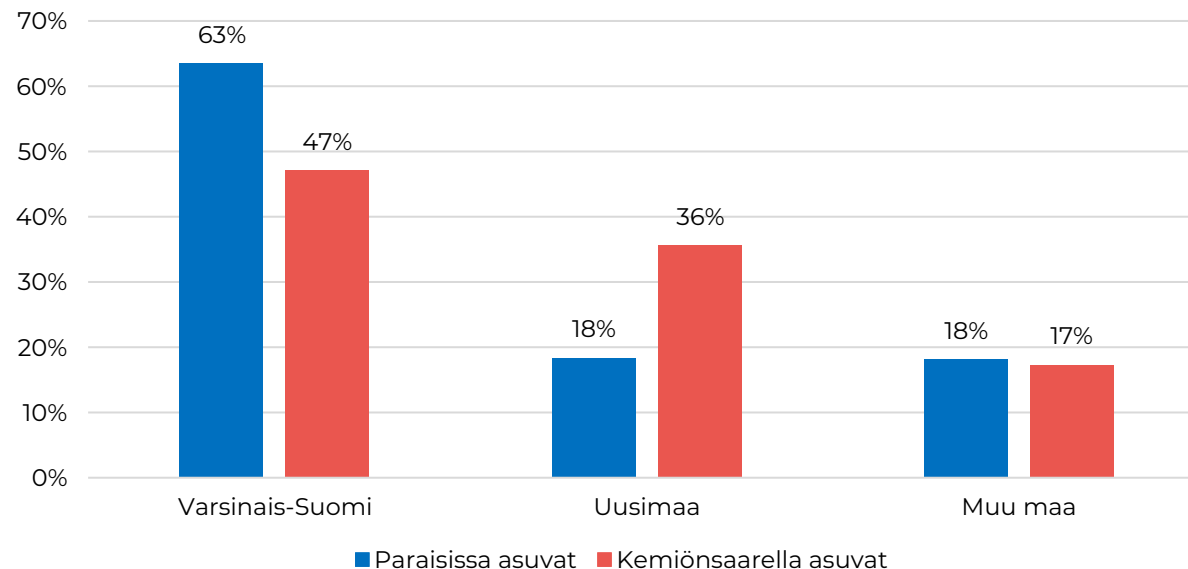
Kuvaajissa on tarkasteltu Paraisten ja Kemiönsaaren vastaanotettuja koulutuspaikkoja

- » Molemmissa kunnissa toisen asteen koulutuspaikkoja haetaan ja vastaanotetaan etenkin kotikunnasta, erityisesti lukiokoulutuksen osalta.
- » **88 prosenttia Paraisten ulkopuolisista vastaanotetuista toisen asteen koulutuspaikoista sijaitsi Turun seudulla** (46 % kaikista vastaanotetuista paikoista).
 - Paraisilta otetaan vastaan yksittäisiä toisen asteen koulutuspaikkoja myös Salon, Raaseporin ja Helsingin seuduilta. Kemiönsaaren merkitys on marginaalinen Paraisten toisen asteen koulutushauille.
- » **Kemiönsaarella kunnan ulkopuolelta vastaanotetuista toisen asteen koulutuspaikoista 42 prosenttia sijaitsi Turun seudulla.** Osuus on Paraista pienempi etenkin Salon, Raaseporin ja Helsingin seudun korostuneemman merkityksen takia.
 - **Kemiönsaarelta hakeudutaan maltillisesti opiskelemaan myös Paraिसille.**
- » **Varsinais-Suomi on molemmissa kunnissa tärkein vastaanotettujen korkea-asteen koulutuspaikkojen alue.** Paraísilla lähes kaksi kolmasosaa ja Kemiönsaarella noin puolet vastaanotetuista korkea-asteen koulutuspaikoista sijaitsi Suomessa.

Toisen asteen vastaanotetut koulutuspaikat alueittain 2020-luvulla

Korkea-asteen vastaanotetut koulutuspaikat alueittain 2020-luvulla

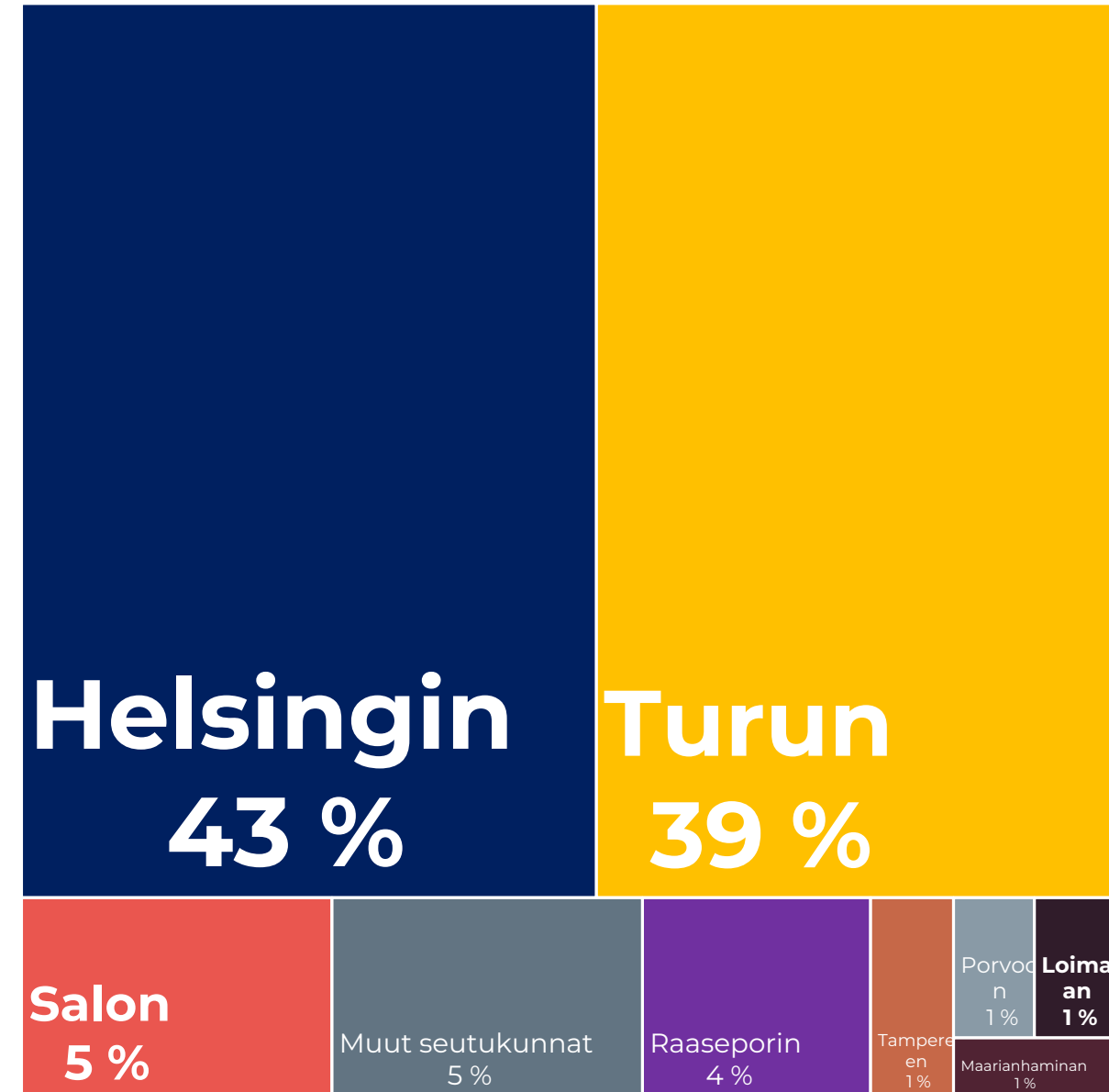

Turunmaan vapaa-ajan asumisen ”sidos” Turun seutuun

Oheisessa ”puukartassa” on kuvattu Turunmaan seudun vapaa-ajan asujia vapaa-ajan asunnon omistaja-asuntokunnan kotipaikan mukaan. Mukana ovat vain Turunmaan seudun ulkopuoliset vapaa-ajan asujat.

- » **Turunmaan seudulla viettää aikaansa noin 15 600 kesäasukasta** ja seutu on yksi maan merkittävimmistä vapaa-ajan asumisen alueista.
- » **Seudun ulkopuolelta tulevat vapaa-ajan asukkaat asuvat vakituisesti lähinnä Helsingin ja Turun seuduilla.** Nämä kaksi seutua selittävät noin 82 prosenttia Turunmaan vapaa-ajan asuntojen omistaja-asuntokunnista. Muiden seutujen merkitys on hillitty, painottuen lähinnä lähialueen seutukuntiin.
- » **Vapaa-ajan asumisen näkökulmasta Turunmaan sidos Turun seutuun on heikompi**, kuin esimerkiksi pendelöinnin ja muuttoliikkeen näkökulmasta. Helsingin merkitys on taas poikkeavan korostunut, joskin tätä selittää Helsingin seudun hyvin huomattava väestöpohja ja vapaa-ajan asuntojen omistajien määrä (noin neljännes kaikista Suomen vapaa-ajan asunnon omistajista-asuntokunnista asuu Helsingin seudulla).
 - Turun seutu on kuitenkin yhä hyvin merkittävä Turunmaan vapaa-ajan asujien ”lähde”.

Turunmaan ulkopuoliset vapaa-ajan asukkaat vakituisen asuinpaikan seudun mukaan 2020

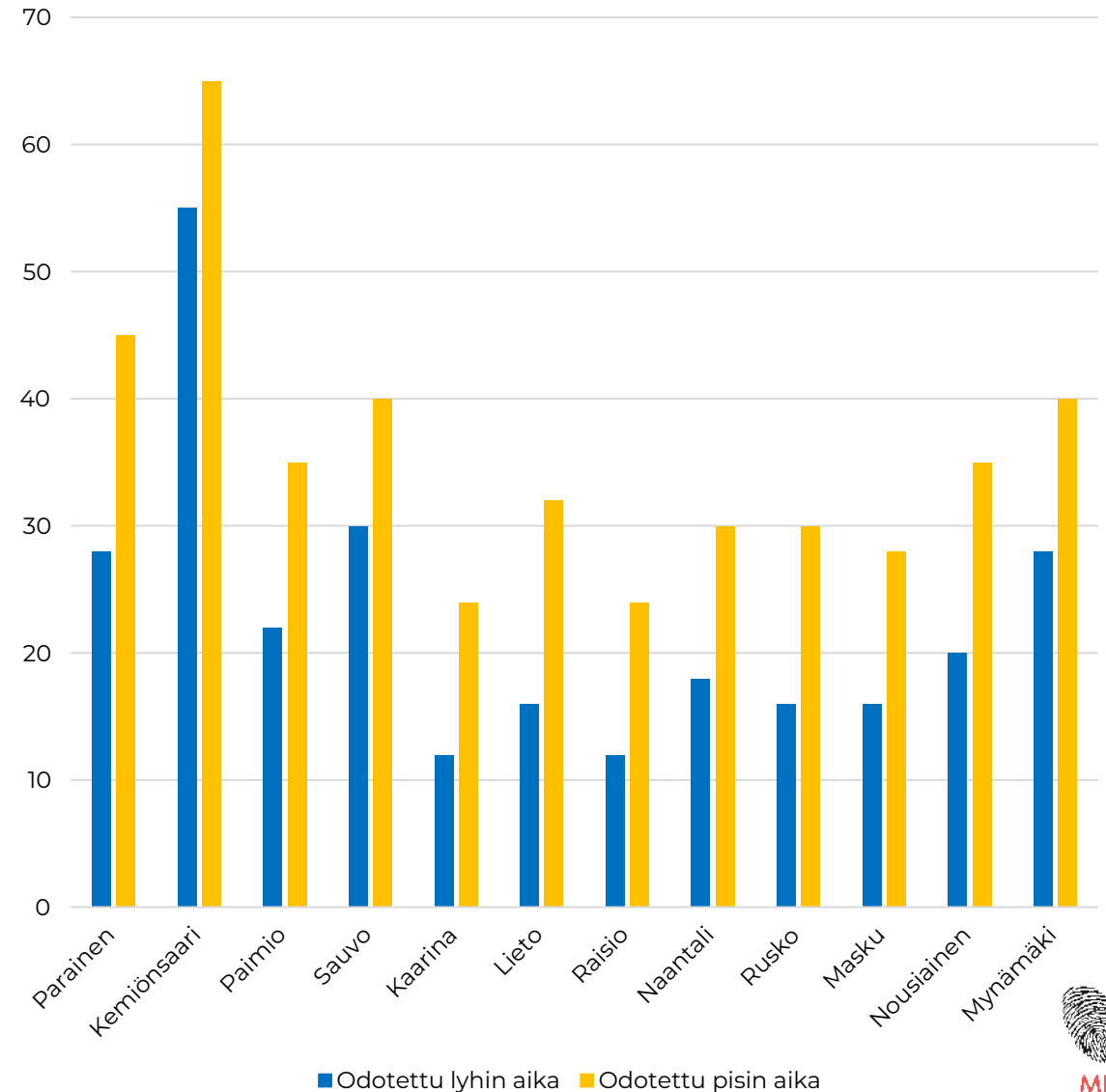

Keskustaajamien ajallinen saavutettavuus - henkilöautolla

Kuviossa on esitetty arvioitua ajallista saavutettavuutta henkilöautolla (minuuteissa) Turun seudun kuntien keskustaajamien ja Turun kauppatorin välillä. Arvio perustuu Google maps:in antamaan matka-ajan arvioon.

- » Arvio perustuu odotettuun nopeimpaan ja hitaimpaan henkilöautomatkaan keskiviikkona, siten että Turun kauppatori saavutetaan klo 8:00 mennessä. **Arvio on laskettu kunkin kunnan keskustaajamasta.**
 - Ajallinen saavutettavuus vaihtelee luonnollisesti voimakkaasti kuntien sisällä, etenkin Paraisissa, mutta myös Kemiönsaarella ja Naantalissa ajallinen saavutettavuus olisi huomattavan paljon heikompi, jos tarkastelupisteinä toimivat pienemmät taajamat ja etenkin saaristoalueet.
- » **Paraisten ja Turun kauppatorin välinen matka-aika henkilöautolla** on Turun seudun keskitasoa selvästi pidempi, **mutta ei ylitä merkittävästi Turun nykyisen seudun reuna-alueiden etäisyyttä** (Mynämäki, Sauvo, Nousiainen). Vaihteluväli on kuitenkin hieman suurempi.
- » **Kemiönsaaren ajallinen etäisyys henkilöautolla Turusta on huomattavasti muita tarkastelun kuntia suurempi** ja poikkeaa huomattavasti kaikista muista tarkastelun seuduista.

Matka-aika minuutteina kunkin kunnan keskustaajamasta Turun kauppatorille henkilöautolla

Keskustaajamien ajallinen saavutettavuus – julkisella liikenteellä

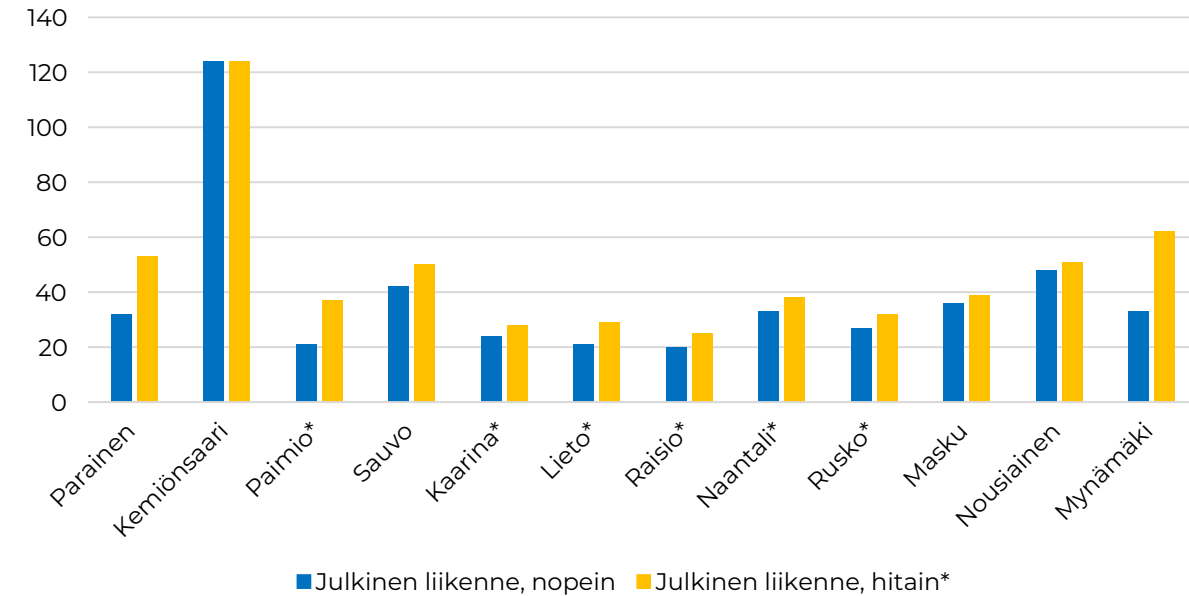
Kuviossa on esitetty arvioitua ajallista saavutettavuutta julkisella liikenteellä (bussi, minuuteissa) Turun seudun kuntien keskustaajamien ja Turun kauppatorin välillä. Arvio perustuu Google maps:in ja Fölin antamaan matka-ajan arvioon.

- » Arvio perustuu odotettuun nopeimpaan ja hitaimpaan juoksisen liikenteen matkaan keskiviikkona, klo 7:00 – 8:00 välillä (tietyin poikkeuksin) **Arvio on laskettu kunkin kunnan keskustaajamasta.** Vuorot sisältävät myös pitkän matkan bussiliikenteen.
- » **Paraisten keskustaajaman ajallinen etäisyys julkisella liikenteellä vastaa Turun seudun reuna-alueen keskitasoa,** ja alittaa osin tämän etenkin Nousiaisten ja Mynämäen osalta. Myös vuorojen tiheys vastaa tai ylittää seudun reuna-alueen kuntien keskitason.
- » **Kemiönsaari on hyvin heikosti saavutettavissa julkisella liikenteellä Turusta** (ja Turku Kemiönsaareltä). Julkisen liikenteen näkökulmasta Kemiönsaari ei ole selkeä osa Turun kaupunkiseutua.
 - Paraisista poiketen Kemiönsaari ei ole ainakaan tällä hetkellä potentiaalinen Föli-alueen kunta.

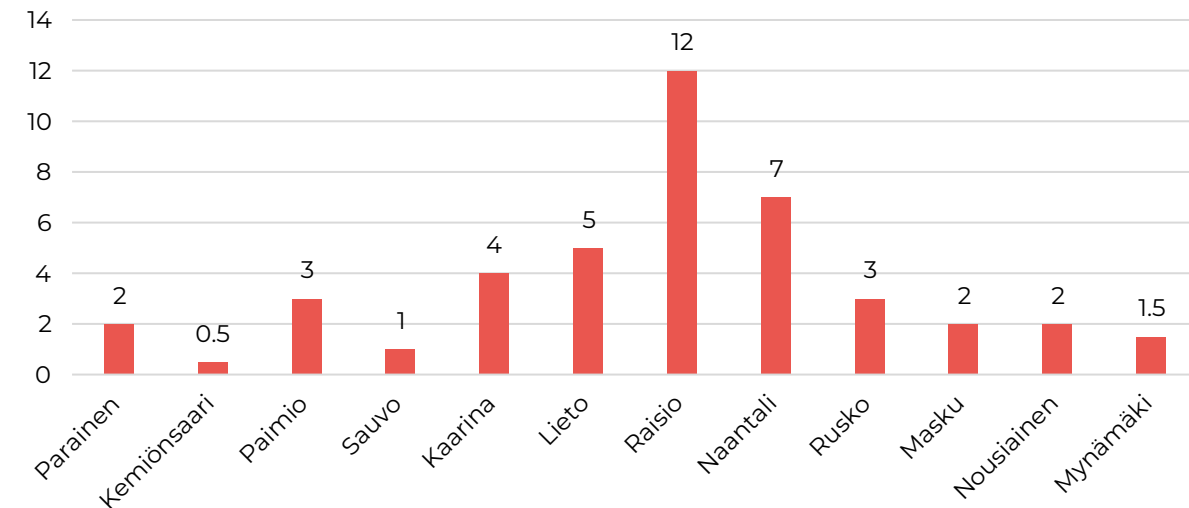
*Kunta kuuluu Föli-alueeseen

Lähde: Google maps; Föli.

Matka-aika minuutteina kunkin kunnan keskustaajamasta Turun kauppatorille julkisella liikenteellä

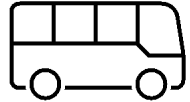
Julkisen liikenteen normaali tiheys (vuoroja tunnissa)

Yhteenveto ja johtopäätökset

- » **Seutuna Turunmaa on suhteellisen vahvasti sidoksissa Turun seutukuntaan**, etenkin työssäkäynnin, koulutuspaikkojen valintojen sekä asuinpaikkavalintojen (muuttoliike) osalta. Turun seutu muodostaa keskeisen ja selvästi merkittävimmän työssäkäynnin suunnan, ja myös muuttoliike näiden seutujen välillä on vilkasta. **Vain muutamalla seudulla Suomessa on suhteelliselta kooltaan vastaavia työssäkäynti- että muuttovirtoja yksittäiselle seudulle kuin Turunmaalta**, eli Turunmaan sidos naapuriseutuun on selvästi keskimääräistä tai edes ylittä kymmenystä suurempi.
- » **Erityisesti Paraisten sidos Turun seutuun on huomattavan suuri**, ja monella tarkastellulla muuttujalla Paraisten sidos Turun seutuun ei juuri eroa Turun seutukunnan reuna-alueen kunnista (tai esimerkiksi työssäkäynnin näkökulmasta on selvästi näitä suurempi). Myös asuinpaikkavalintojen näkökulmasta Parainen näyttäytyy luonnollisena jatkeena Turun seudulle Turun seudulla asuvien ryhmässä: Turun seudulta muutetaan Paraisille käytännössä vastaavalla intensiteetillä kuin Turun seudun reuna-alueen kuntiin. Myös etäisyyksien ja julkisen liikenteen näkökulmasta Parainen ei juuri poikkea Turun seudun reuna-alueen kunnista.
 - **Tilastoanalyysin perusteella Parainen on tarkastelun mittareilla muita Turun seudun reuna-alueen kuntia vastaavasti Turun seutuun kytkeytynyt kunta ja tässä mielessä luonteva osa Turun seutua.**
- » **Kemiönsaaren sidos Turun seutuun on taas selvästi heikompi**. Kemiönsaari ei monella mittarilla ole kovin selvä osa Turun seutua, vaan esimerkiksi Turun merkitys työssäkäynnin tai asuinpaikkavalintojen näkökulmasta on vastaava kuin muilla Varsinais-Suomen reuna-alueen kunnilla. Tästä huolimatta **Kemiönsaarella on yksittäisistä seuduista vahvin side Turun seutuun**.
 - **Tilastoanalyysin perusteella Kemiönsaarella ei ole selvää yksiselitteistä sidosta mihinkään yhteen seutukuntaan**. Vahvin side seudulla on Turun seutuun, mutta tarkastelun muuttujilla tämä side on selvästi löyhempi kuin millään nykyisillä seudun kunnilla.
- » **Hyvin huomionarvoisesti tilastoanalyysin perusteella sidos Kemiönsaaren ja Paraisten välillä on hyvin ohut**, kun tarkastellaan mm. työssäkäyntiä ja muuttoliikettä. Turunmaan seutukunnan sisäiset yhteydet ovat heikkoja, ja seutukuntaa yhdistääkin lähinnä luonnonmaantiede. **Turunmaa ei siis ole ainakaan työssäkäynnin, asumisen ja liikkumisen näkökulmasta kovin mielekäs seutukunta**, sillä molemmat kunnat ovat selvästi vahvemmin sidoksissa Turun seudun kuntiin kuin toisiinsa.

Turunmaan "sidos" Turun seutukuntaan

27 %
(työllisistä pendelöi
Turun seudulle)

88 %
(työllisistä työskentelisi
Turun seudulla*)

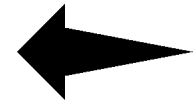
78 %
(Toisen asteen vast. otetuista
paikoista Turun seudulta**)

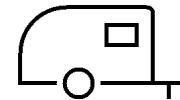
59 %
(Korkea asteen vast. otetuista.
paikoista V-Suomesta**)

50 %
(maan sis. tulomuutoista
Turun seudulta**)

52 %
(maan sis. lähtömuutoista
Turun seudulle**)

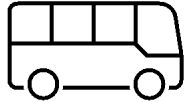

39 %
(Vapaa-ajan asukkaista
Turun seudulta**)

*Jos Turunmaa olisi osa Turun seutua, sis. kunnassa työskentelevät

**Ei sisällä kunnan sisäisiä hakuja/muuttoja

Paraisten "sidos" Turun seutukuntaan

34 %
(työllisistä pendelöi
Turun seudulle)

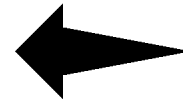
91 %
(työllisistä työskentelisi
Turun seudulla*)

60 %
(maan sis. tulomuutoista
Turun seudulta**)

88 %
(Toisen asteen vast. otetuista
paikoista Turun seudulta**)

62 %
(maan sis. lähtömuutoista
Turun seudulle**)

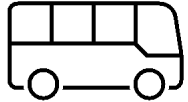

63 %
(Korkea asteen vast. otetuista.
paikoista V-Suomesta**)

*Jos Turunmaa olisi osa Turun seutua, sis. kunnassa työskentelevät

**Ei sisällä kunnan sisäisiä hakuja/muuttoja

Kemiönsaaren ”sidos” Turun seutukuntaan

11 %
(työllisistä pendelöi
Turun seudulle)

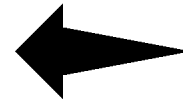
83 %
(työllisistä työskentelisi
Turun seudulla*)

29 %
(maan sis. tulomuutoista
Turun seudulta**)

42 %
(Toisen asteen vast. otetuista
paikoista Turun seudulta**)

32 %
(maan sis. lähtömuutoista
Turun seudulle**)

47 %
(Korkea asteen vast. otetuista.
paikoista V-Suomesta**)

*Jos Turunmaa olisi osa Turun seutua, sis. kunnassa työskentelevät

**Ei sisällä kunnan sisäisiä hakuja/muuttoja

LIITE

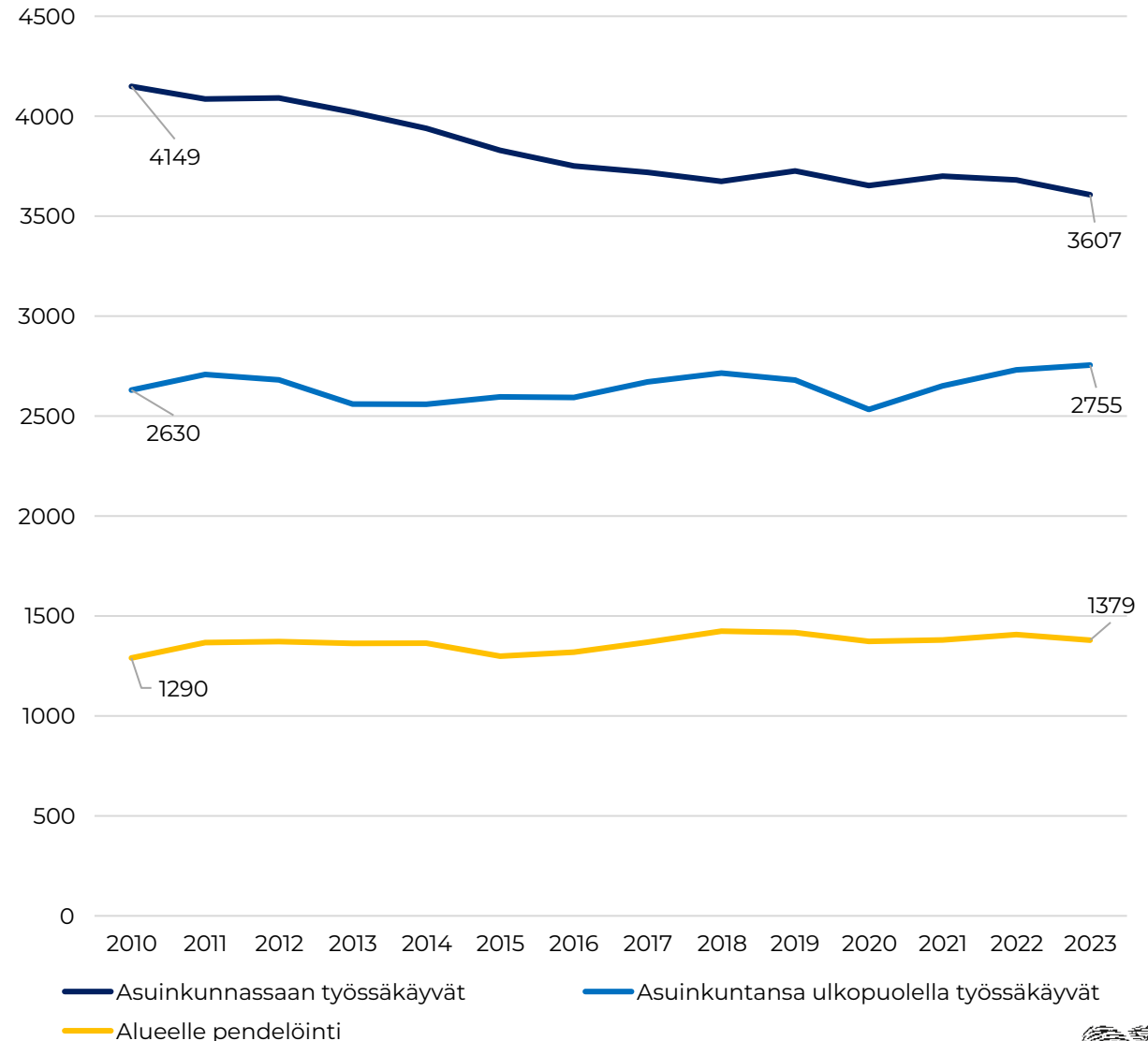
Tarkentavia näkökulmia Paraisista

Paraisten työllisten pendelöinti

Oheisessa kuvaajassa on kuvattu Paraisten pendelöinnin yleiskuvaa eli alueella asuvien työllisten työssäkäyntiä sekä alueelle pendelöiviä. Seuraavilla dioilla on kuvattu Paraisille ja Paraisilta pendelöintiä seuduittain.

- Vuonna 2023 Paraisilla asui 6 362 työllistä, joista 57 prosenttia (3 607 henkilöä) työskenteli Paraisilla ja noin 43 prosenttia (2 755 henkilöä) työskenteli asuinkuntansa ulkopuolella.
 - **Noin 34 prosenttia (2 160 henkilöä) Paraisilla asuvista työllisistä työskenteli Turun seutukunnassa.** Helsingin seutukunnassa työskenteli noin 4 prosenttia (269 henkilöä) Paraisten työllisistä. Loppuihin seutukunnista kohdistui yksittäin alle 1 % pendelöinnistä.
- Vuonna 2023 Paraisilla sijaitsi 4 986 työpaikkaa ja Paraisiin pendelöi töihin muilta alueilta 1 379 henkilöä.
 - **82 prosenttia (1 128 henkilöä) Paraisille pendelöivistä asui Turun seutukunnassa,** selittäen noin 23 prosenttia Paraisilla työskentelevistä henkilöistä.
 - Paraisille pendelöi yksittäisiä – muutamia kymmeniä henkilöitä Kemiönsaarelta, Salon seudulta ja Helsingin seudulta.
- **Paraisten ja Turun seudun välillä pendelöi yhteenlaskettuna noin 3 280 henkilöä** (pendelöinti Paraisilta Turun seudulle ja Turun seudulta Paraisiin). Muu pendelöinti on Paraisten näkökulmasta vähäistä. **Turunmaan seudun sisäinen pendelöinti on hyvin vähäistä (yht. 46 henkilöä).**

Paraisten pendelöinnin yleiskuva

Pendelöinti Paraisilta ja Paraisille 2010-2023

Paraisilta pendelöinti muihin seutukuntiin, henkilöä

Työpaikan seutukunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turku	2045	2069	2102	2151	2180	2160
Helsinki	179	182	195	223	234	269
Mariehamns stad	159	139	42	72	96	90
Salo	54	41	33	24	22	29
Raasepori	24	23	22	21	19	23
Rauma	23	16	7	12	16	14
Vaasa	18	14	10	13	16	17
Tampere	14	11	5	5	10	15
Vakka-Suomi	8	11	8	12	8	10
Loimaa	14	6	11	11	12	12

Paraisilta pendelöinti muihin seutukuntiin, osuus Paraisten työllisistä

Työpaikan seutukunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turku	30 %	32 %	34 %	34 %	34 %	34 %
Helsinki	3 %	3 %	3 %	4 %	4 %	4 %
Mariehamns stad	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Salo	1 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %
Raasepori	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Pendelöinti Paraisille muista seutukunnista, henkilöä

Asuinseutukunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turku	1026	1062	1100	1123	1138	1128
Helsinki	59	57	61	54	63	63
Salo	18	30	32	31	30	26
Raasepori	15	8	15	17	20	14
Vakka-Suomi	16	6	12	16	11	11
Vaasa	8	9	13	14	12	9
Tampere	14	8	12	8	8	7
Loimaa	13	9	12	10	15	14
Jakobstadsregionen	6	10	11	8	7	6
Pori	6	4	9	9	14	13

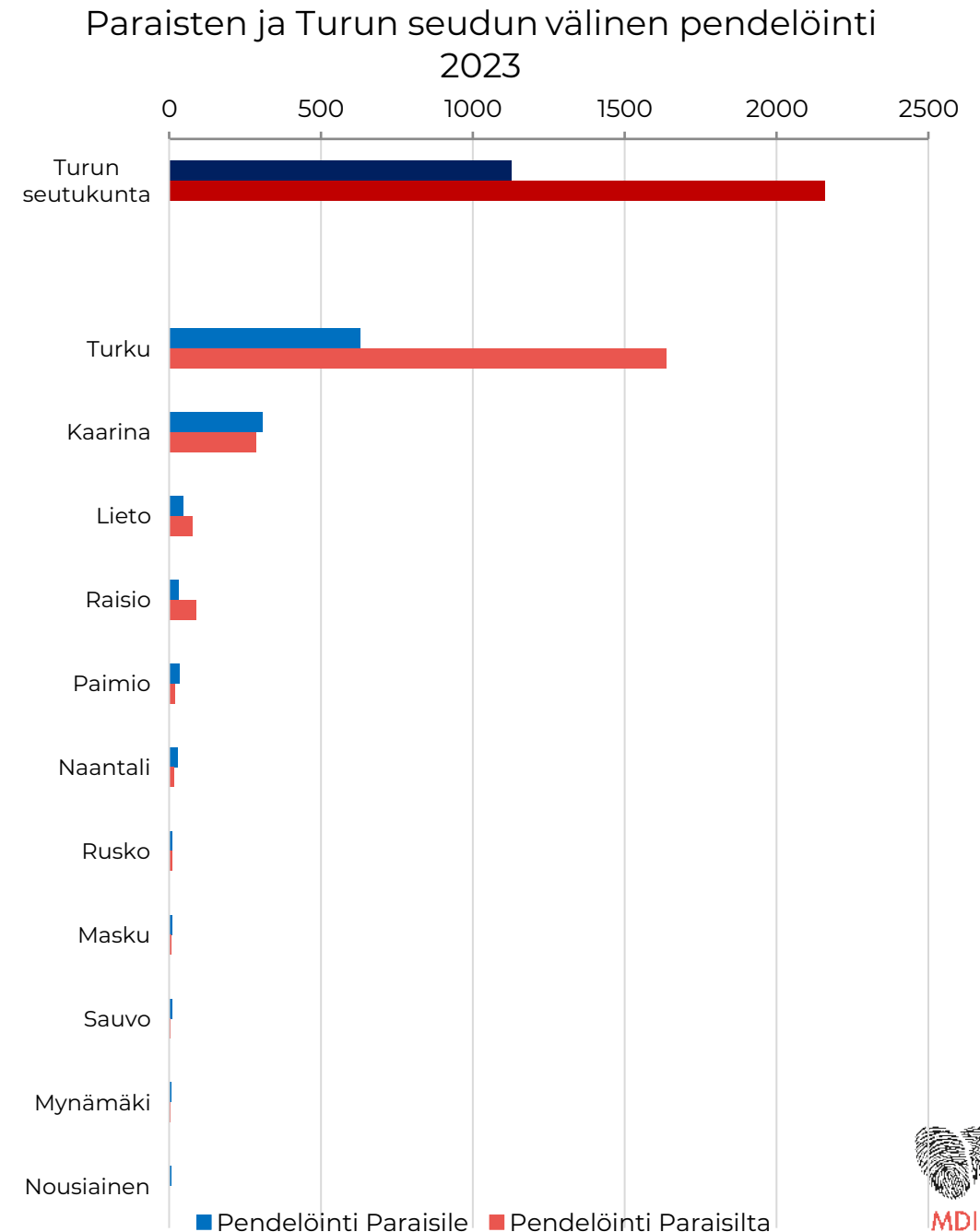
Pendelöinti Paraisille muista seutukunnista, osuus Paraisissa työskentelevistä

Asuinseutukunta	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turku	19 %	21 %	22 %	22 %	22 %	23 %
Helsinki	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Salo	0 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Raasepori	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Turun seudun ja Paraisten välinen pendelöinti

Oheisessa kuvaajassa on kuvattu Paraisten ja Turun seudun välistä pendelöintiä vuonna 2023.

- » Vuonna 2023 Turun seudulta pendelöi Paraisille 1 128 henkilöä - noin 23 prosenttia Paraisilla työskentelevistä asui Turun seutukunnassa. **Turun seutukunnan kunnista Turusta ja Kaarinasta pendelöidään selvästi eniten Paraisille.**
 - Muiden Turun seudun kuntien merkitys on hillitty.
- » Paraisilta pendelöi Turun seudulle 2 160 henkilöä eli noin 34 prosenttia Paraisilla asuvista työllisistä. **Turku ja Kaarina muodostavat myös tärkeimmät ulospendelöinnin kohteet.** Etenkin Turun merkitys työssäkäynnin kohteena on hyvin huomattava paraislaisille.
 - Muiden kuin Turun ja Kaarinan merkitys ulospendelöinnille on vähäinen.
 - **Paraisilta Turun seudulle pendelöivien osuus on kasvanut 28 prosentista 32 prosenttiin** vuosien 2010-2024 aikana.

Pendelöinti Turun seudulta Paraisille

Turun seudulta pendelöinti Paraisille, henkilöä

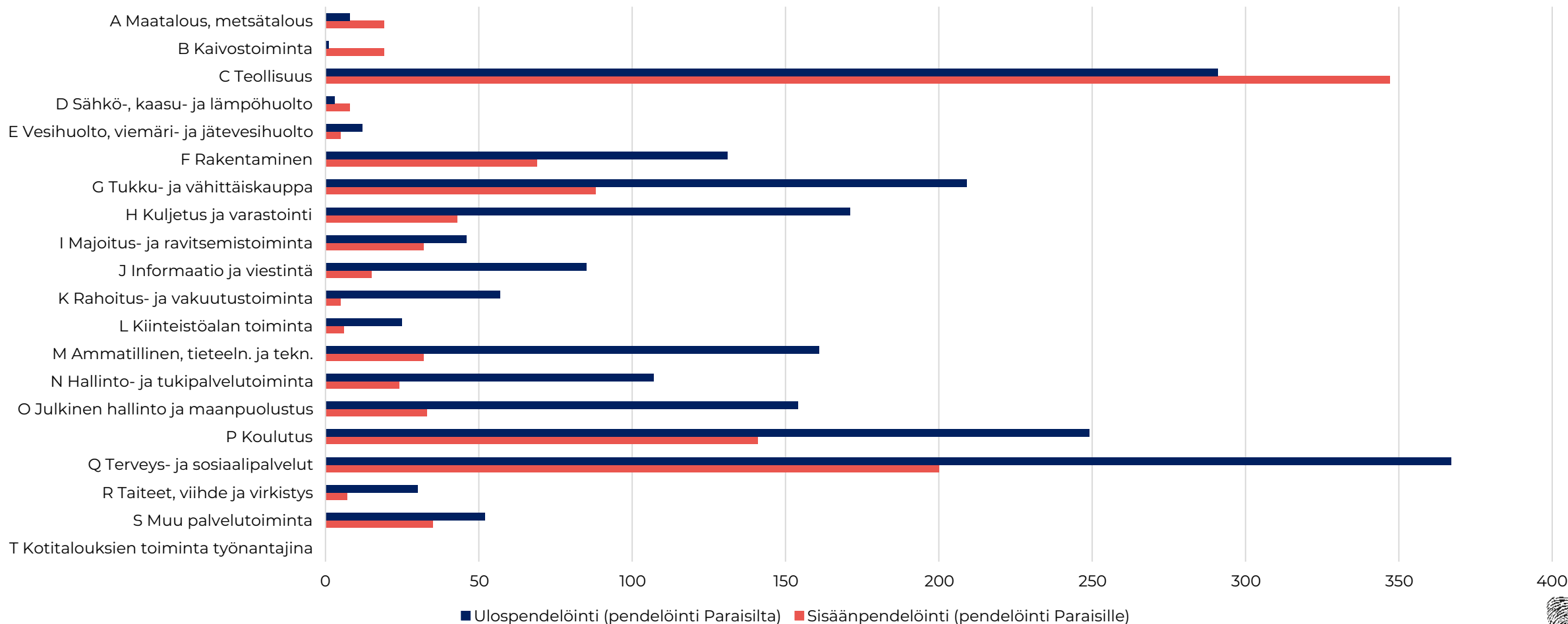
	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turun seutukunta	1026	1062	1100	1123	1138	1128
Turku	592	618	614	644	647	629
Kaarina	274	277	308	292	308	308
Lieto	42	42	45	53	49	46
Paimio	20	21	39	34	35	35
Raisio	36	35	27	31	30	32
Naantali	18	24	23	27	29	29
Masku	8	7	14	12	9	12
Sauvo	17	17	10	10	7	12
Rusko	12	9	8	8	8	11
Mynämäki	2	7	4	5	9	7
Nousiainen	5	5	8	7	7	7

Turun seudulta pendelöinti Paraisille, osuus Paraisilla työssäkäyvistä

	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Turun seutukunta	19 %	21 %	22 %	22 %	22 %	23 %
Turku	11 %	12 %	12 %	13 %	13 %	13 %
Kaarina	5 %	5 %	6 %	6 %	6 %	6 %
Lieto	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Paimio	0 %	0 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Raisio	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Naantali	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %	1 %
Masku	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Sauvo	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Rusko	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Mynämäki	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Nousiainen	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Paraisten ja Turun seudun välinen pendelöinti toimialan mukaan

Paraisten ja Turun seudun välinen pendelöinti toimialoittain vuonna 2023

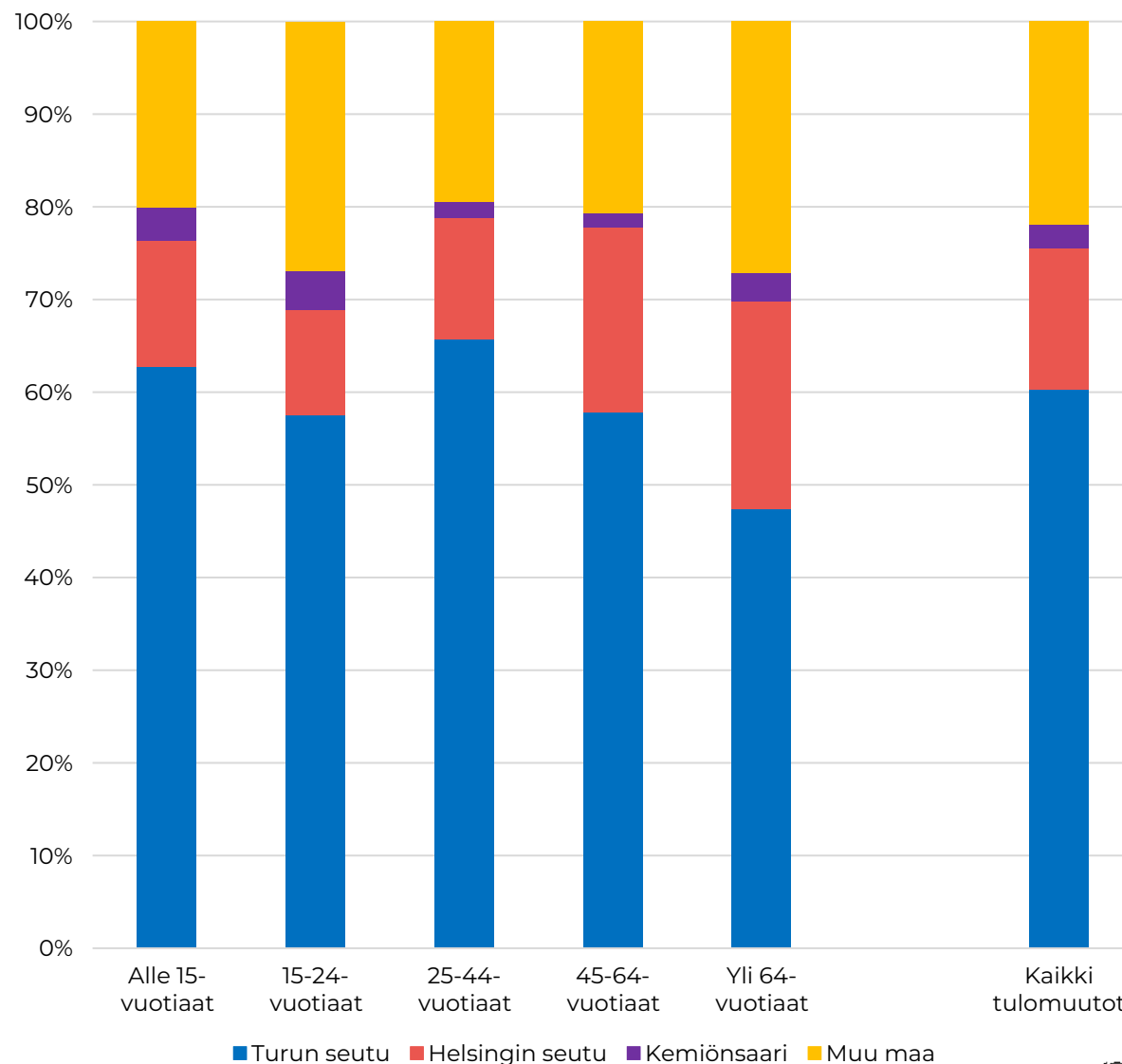
Lähde: Tilastokeskus, Elinkeinorakenne ja työssäkäynti -tietokanta

Mistä Paraisille muutetaan?

Kuviossa on tarkasteltu Paraisille kohdistuvaa tulomuuttoa vuosien 2020-2024 aikana ikäryhmän ja lähtöalueen mukaan. Luvuissa ei ole mukana Paraisten sisäisiä muuttoja. Seuraavalla dialla on kuvattu vuosittain tulomuuttoa Paraisille Turun seudulta.

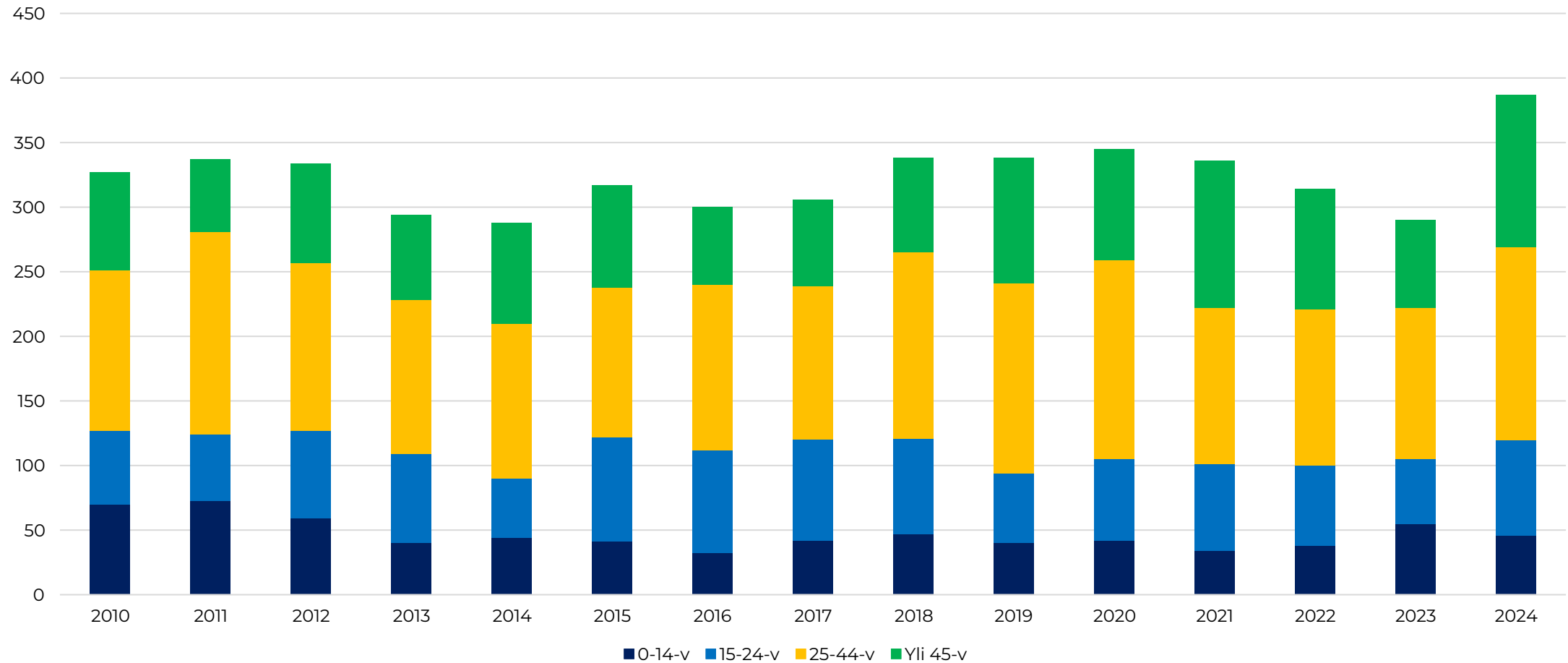
- » Paraisille on muuttanut 2020-luvulla (2020-2024) noin 2 800 henkilöä. Heistä 1 700 henkilöä muutti kaupunkiin Turun seudulta, **Turun seudulta tuleva tulomuutto selittää 60 prosenttia Paraisten tulomuutosta.**
 - Turun seudun lisäksi vain Helsingin seudulta muutti Paraisiin yli 100 henkilöä vuosien 2020-2024 aikana.
 - Turunmaan kuntien välinen muuttoliike oli taas vähäistä.
- » **Turun seudulta tulevien muuttajien osuus oli erityisen korkea 25-44-vuotiaiden ja lasten ryhmässä,** joiden muutoista noin kaksi kolmasosaa tuli Turun seudulta. Turun seudun merkitys on suuri myös kaikissa muissa ikäryhmissä; ainoastaan yli 64-vuotiaiden muutoista alle puolet tuli Turun seudulta.

Paraisten tulomuutto (muutot Paraisille) 2020-2024) lähtöalueen mukaan

Tulomuutto ikäryhmittäin Turun seutukunnasta 2010-2024

Tulomuutto Turun seutukunnasta Paraisille ikäryhmittäin

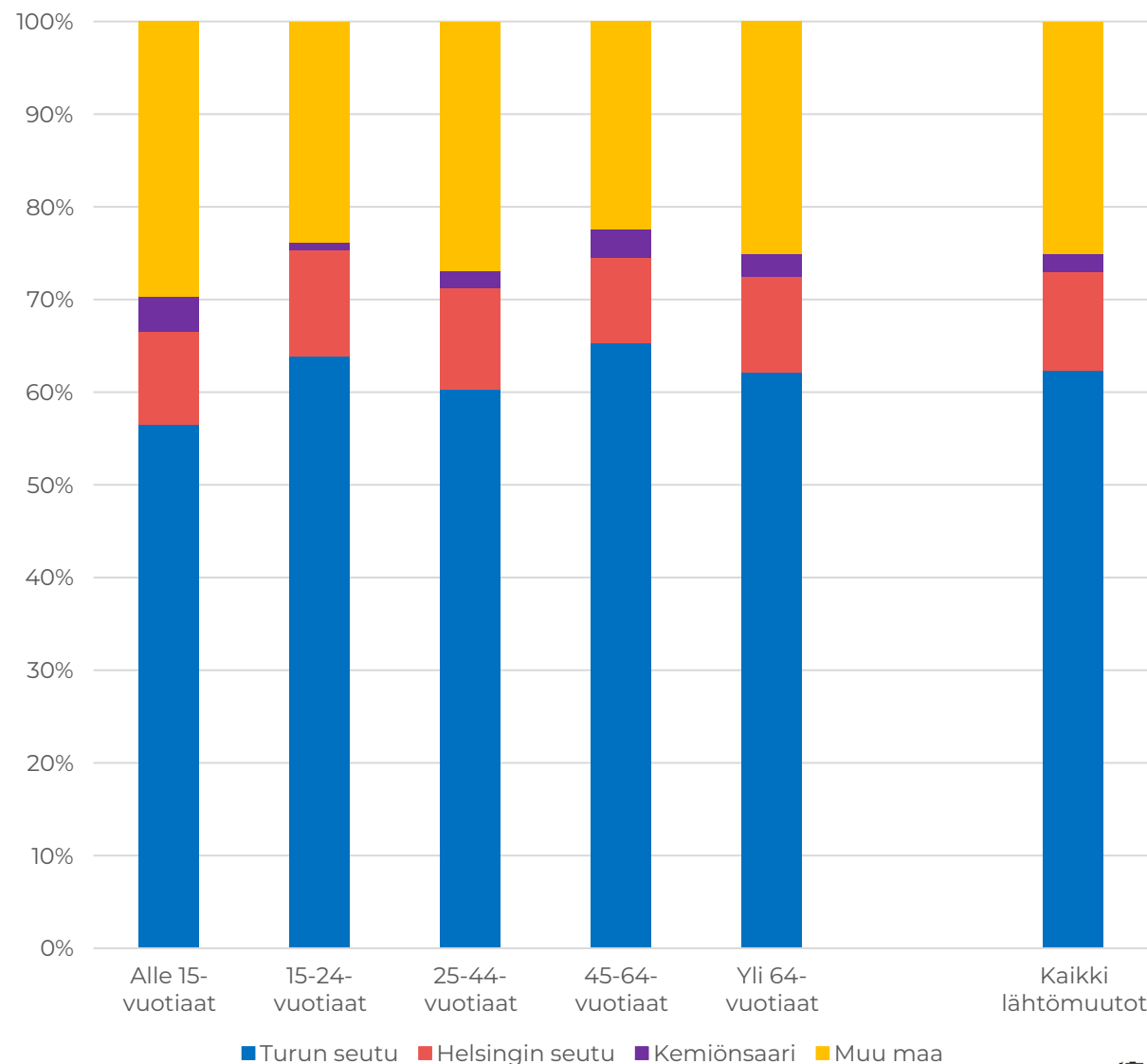
Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike ja väestönmuutokset -tietokanta

Minne Paraisilta muutetaan?

Kuviossa on tarkasteltu Paraisilta muuhun maahan tehtyjä muuttoja vuosien 2020-2024 aikana ikäryhmän ja muuttokohteen mukaan. Luvuissa ei ole mukana Paraisten sisäisiä muuttoja. Seuraavalla dialla on kuvattu vuosittain lähtömuuttoa Paraisilta Turun seudulle.

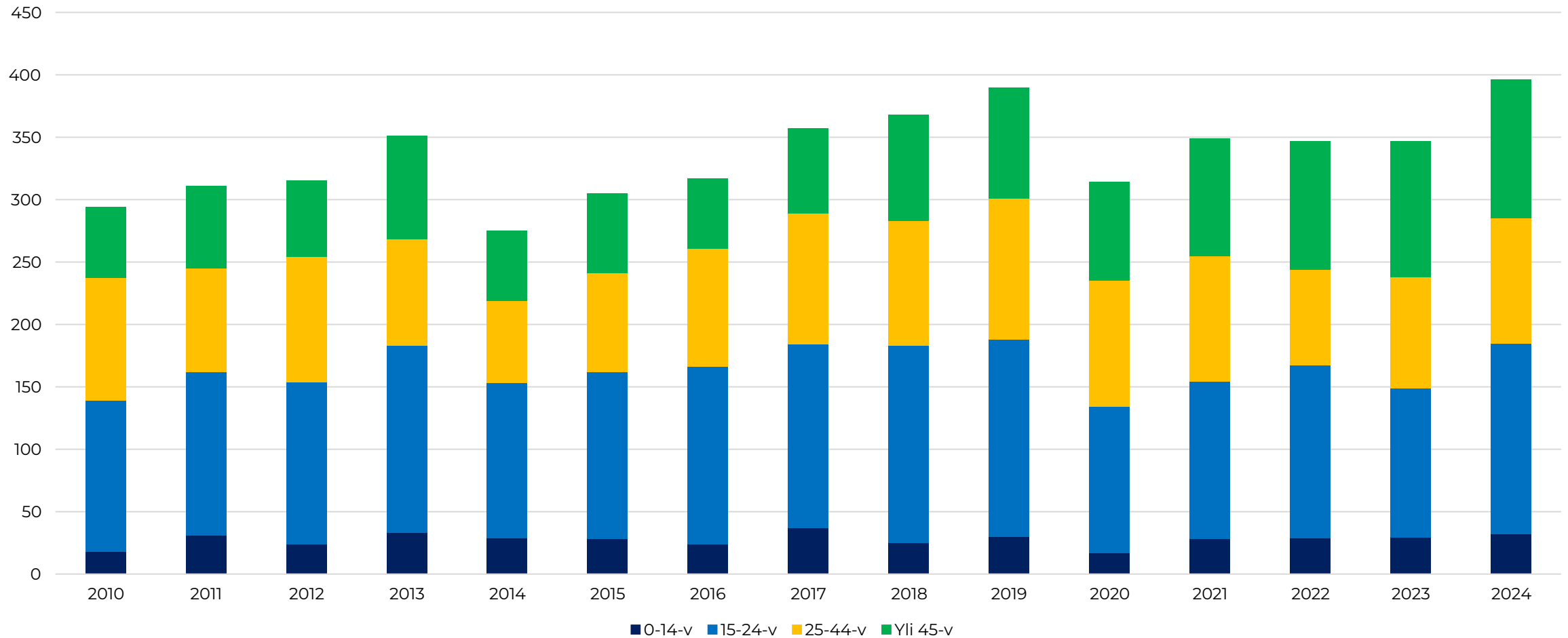
- » Paraisilta muutti muuhun maahan 2 800 henkilöä vuosien 2020-2024 aikana. Näistä muuttajista 1 750 muutot kohdistuivat Turun seudulle, eli **62 prosenttia Paraisilta tehdyistä lähtömuutoista kohdistui Turun seudulle.**
 - Turun seudun lisäksi Paraisilta tehdään merkityksellisesti muuttoja lähinnä Helsingin seudulle, muille yksittäisille seuduille tehtiin alle 100 muuttoja Paraisilta vuosien 2020-2024 aikana.
- » Turun seudun merkitys korostuu etenkin Paraisten nuorten muuttoliikkeessä, noin 64 prosenttia nuorten muutoista kohdistui Turun seudulle. **Kuitenkin kaikissa tarkastelluissa ikäryhmissä yli puolet Paraisilta tehdyistä lähtömuutoista kohdistui Turun seudulle.**

Paraisten tulomuutto (muutot Paraisilta) 2020-2024)
lähtöalueen mukaan

Lähtömuutto Turun seutukuntaan 2010-2024

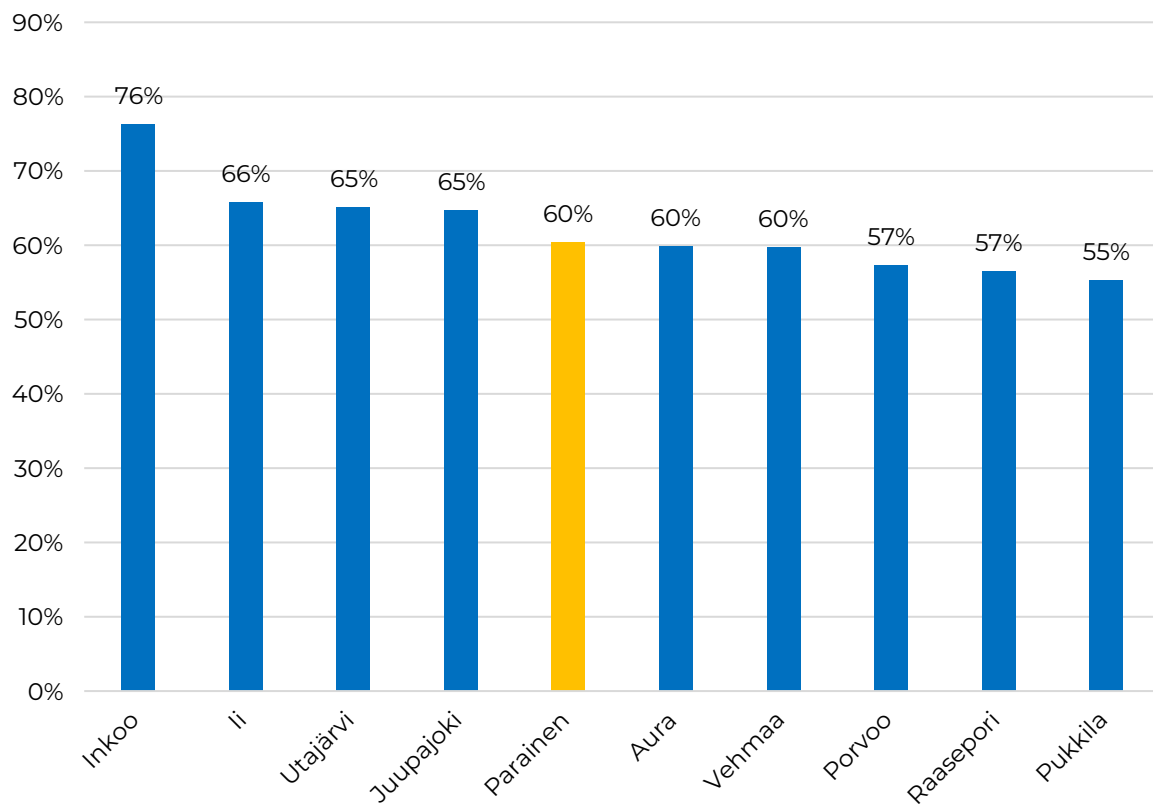
Lähtömuutto Paraisilta Turun seutukuntaan ikäryhmittäin

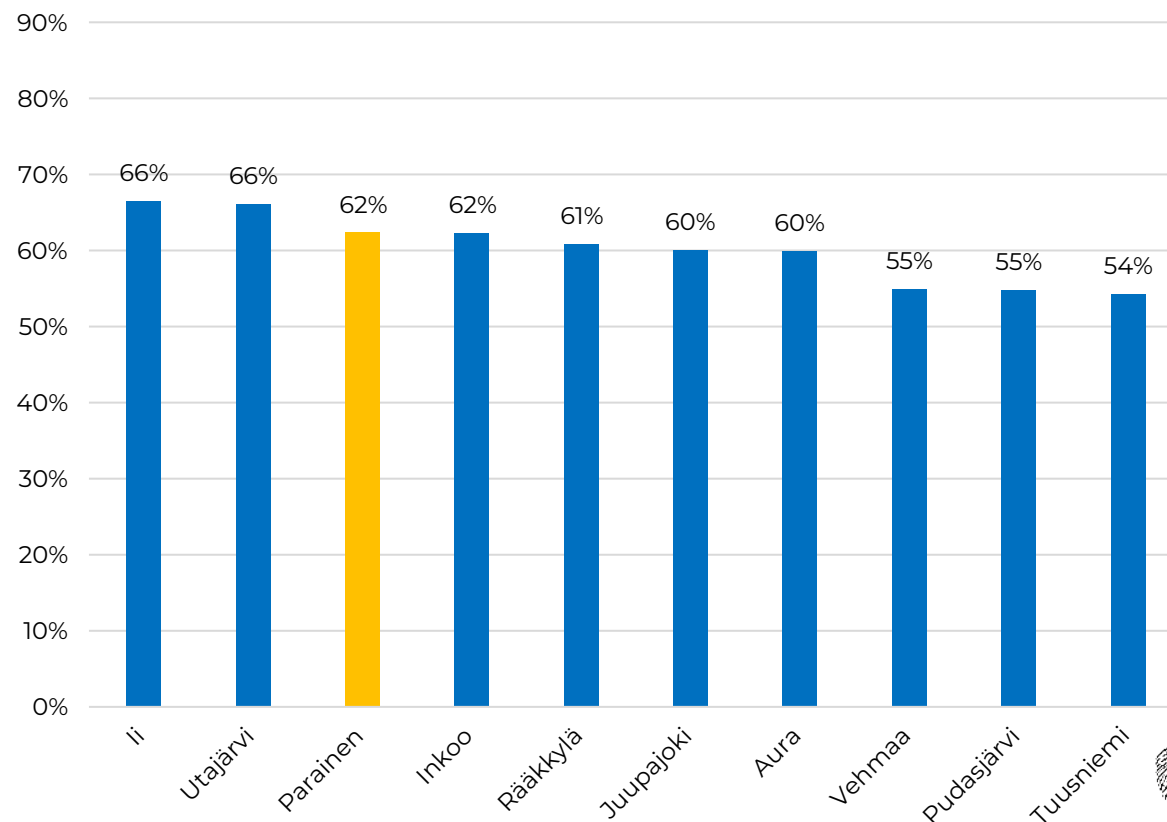
Lähde: Tilastokeskus, Muuttoliike ja väestönmuutokset -tietokanta

Paraisten muuttoliike on poikkeavan sitoutunut ”naapuriseutuun”

Yksittäisen "oman seudun" ulkopuolisen seudun osuus kunnan tulomuutosta, koko maan 10 korkeinta arvoa

Yksittäisen "oman seudun" ulkopuolisen seudun osuus kunnan lähtömuutosta, koko maan 10 korkeinta arvoa

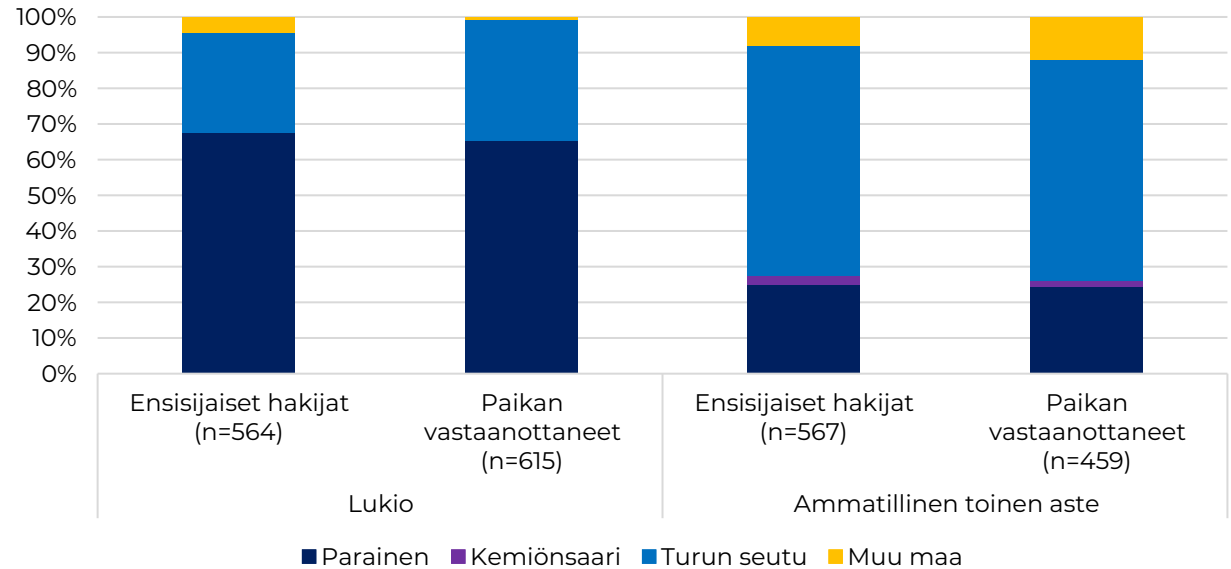

Koulutushaut Paraisilta alueittain

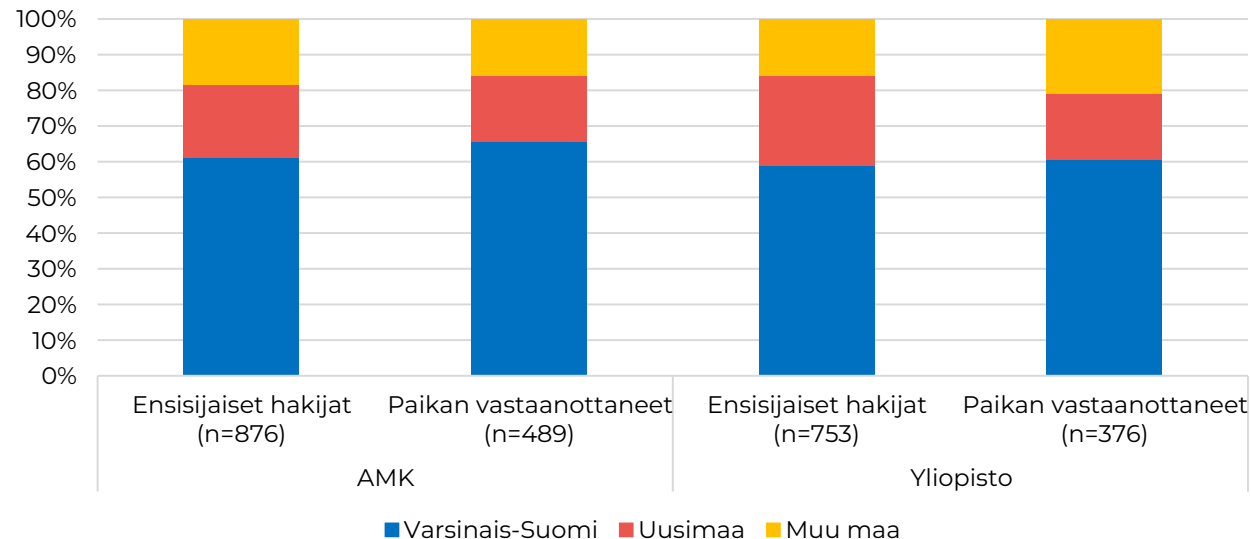
Kuvioissa on tarkasteltu Paraisilta tehtyjä koulutushakuja (ensisijaiset) ja vastaanotettuja paikkoja alueellisesti 2020-luvulla.

- » **Lukiohaut ovat ensisijaisesti kunnan sisäisiä Paraisilla**, noin kaksi kolmasosaa kunnassa asuvien ensisijaisista hakemuksista sekä vastaanotetuista paikoista olivat kunnan sisäisiä hakuja.
 - **Kaupungin ulkopuolelta vastaanotetuista lukiokoulutuspaikoista lähes kaikki kohdistuivat Turun seudulle.**
- » **Ammatillisen toisen asteen** hakemuksista ja vastaanotetuista paikoista noin neljännes oli Paraisten sisäisiä hakuja. **Lähes kaksi kolmasosaa paraislaisten ammatillisen toisen asteen vastaanotetuista paikoista sijaitsi Turun seudulla.**
- » Korkea-asteen koulutuspaikkoja on mahdollista tarkastella vain maakuntatasolla. **Varsinais-Suomen merkitys on suuri Paraisilla vastaanotetuissa korkea-asteen koulutuspaikoissa**
 - 66 prosenttia vastaanotetuista amk-tutkintopaikoista sijaitsi Varsinais-Suomessa.
 - 62 prosenttia vastaanotetuista yliopistokoulutuspaikoista sijaitsi Varsinais-Suomessa.

Paraisilla asuvien haut ja vastaanotetut toisen asteen koulutuspaikat (2020-2025)

Paraisilla asuvien haut ja vastaanotetut korkea-asteen koulutuspaikat (2020-2025)

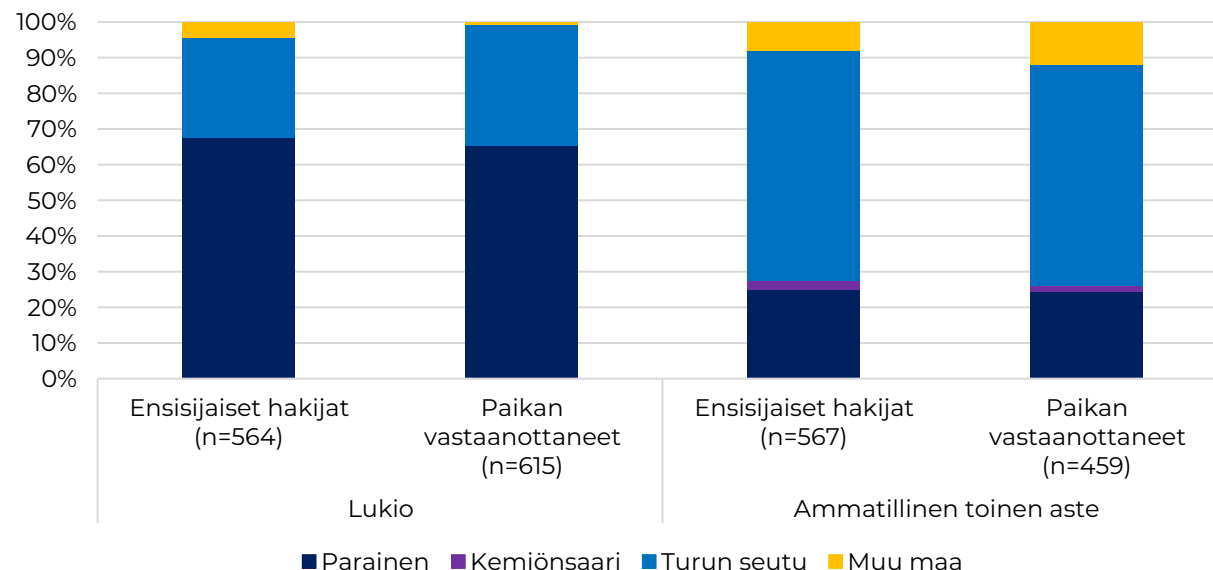

Koulutushaut Kemiön alueittain

Kuvioissa on tarkasteltu Paraisilta tehtyjä koulutushakuja (ensisijaiset) ja vastaanotettuja paikkoja alueellisesti 2020-luvulla.

- » **Lukiohaut ovat ensisijaisesti kunnan sisäisiä Paraisilla**, noin kaksi kolmasosaa kunnassa asuvien ensisijaisista hakemuksista sekä vastaanotetuista paikoista olivat kunnan sisäisiä hakuja.
 - **Kaupungin ulkopuolelta vastaanotetuista lukiokoulutuspaikoista lähes kaikki kohdistuivat Turun seudulle.**
- » **Ammatillisen toisen asteen** hakemuksista ja vastaanotetuista paikoista noin neljännes oli Paraisten sisäisiä hakuja. **Lähes kaksi kolmasosaa paraislaisten ammatillisen toisen asteen vastaanotetuista paikoista sijaitsi Turun seudulla.**
- » Korkea-asteen koulutuspaikkoja on mahdollista tarkastella vain maakuntatasolla. **Varsinais-Suomen merkitys on suuri Paraisilla vastaanotetuissa korkea-asteen koulutuspaikoissa**
 - 66 prosenttia vastaanotetuista amk-tutkintopaikoista sijaitsi Varsinais-Suomessa.
 - 62 prosenttia vastaanotetuista yliopistokoulutuspaikoista sijaitsi Varsinais-Suomessa.

Paraisilla asuvien haut ja vastaanotetut toisen asteen koulutuspaikat (2020-2025)

Paraisilla asuvien haut ja vastaanotetut korkea-asteen koulutuspaikat (2020-2025)

